

XVII. évfolyam

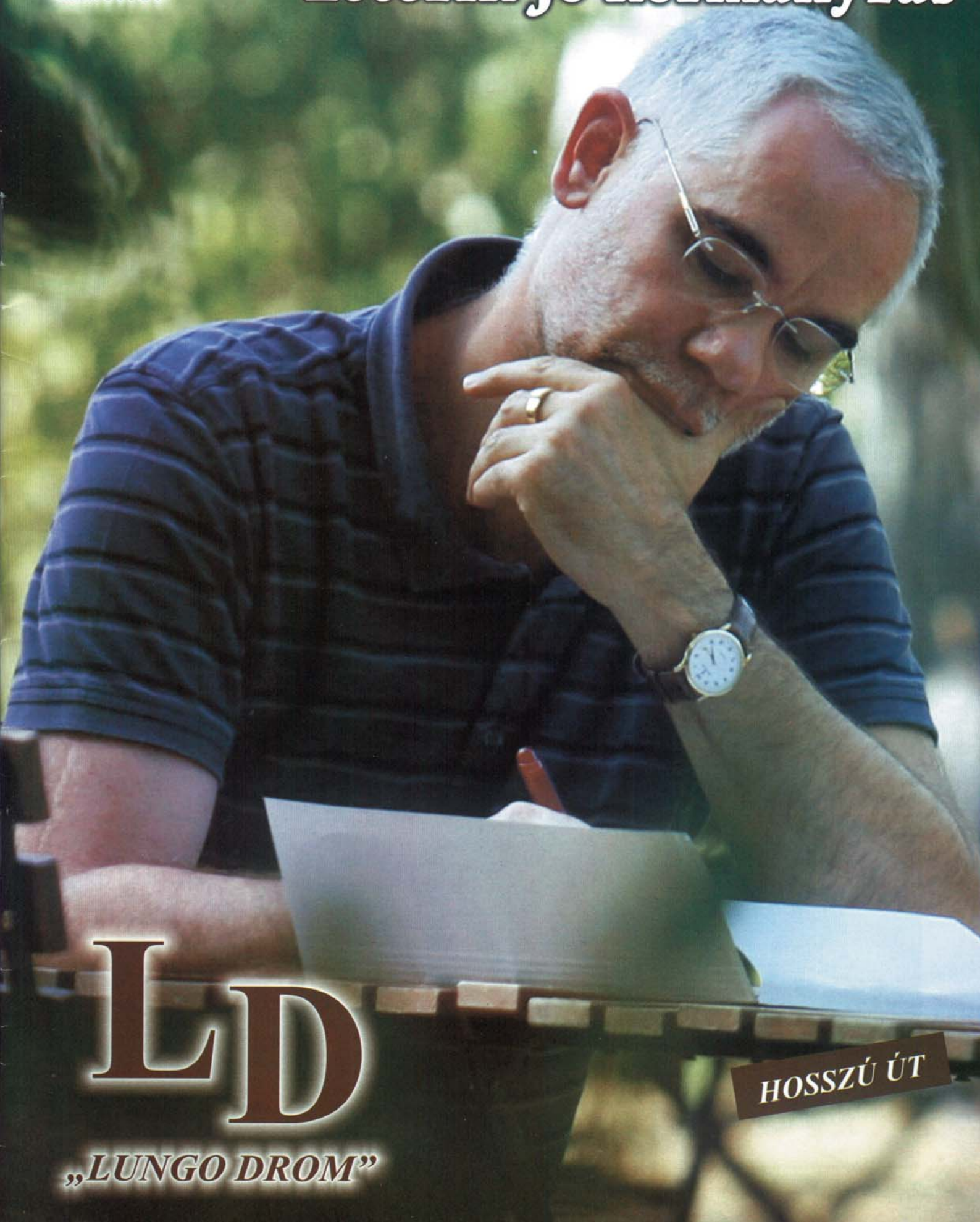
4. szám

ROMALAP

2009. április

Ára: 300 Ft

Balog Zoltán: Létezik jó kormányzás

LD

„LUNGO DROM”

HOSSZÚ ÚT

A munka ünnepe

Május elseje a pihenés, a majálisozás napja. De miért nem dolgozunk éppen a munka ünnepén? Honnan ered a május 1-jei időpont, és hogyan alakult ki a majálisozás, valamint a májusfaállítás szokása? Választ kapnak a kérdésekre, ha elolvassák alábbi összeállításunkat.

A munka ünnepe nemzetközi munkásmozgalmak által kiharcolt, minden év május elsején tartandó ünnepség, hivatalos állami szabadnap, mely a munkások által elért gazdasági és szociális vívmányokat hivatott megünnepelni.

A munka ünnepének kialakulása az első ipari forradalomig vezethető vissza, Angliába. A 19. század elején a munkások még napi 12–14 órát dolgoztak, és az 1830-as években Angliában megszületett annak gondolata, hogy a munkaidőt csökkenteni kellene. Angliában 1870-ben törvény szabályozta a maximum napi 10 órás munkaidőt. Az USA-ban pedig már 1868-ban nyolc órára maximalizálták a napi munkaidőt.

Európában ez a folyamat sokkal nehezkesebben ment végbe. 1873-ban gazdasági válság bontakozott ki, amely egyre inkább sürgette a munkaidő csökkentését. A munkások, hogy követeléseiknek érvényt szerezzenek, sztrájkokat szerveztek. Idővel megalakultak az első – a munkások érdekeit képviselő és védő – szakszervezetek is.

1886-ban Chicagóban általános munkássztrájkot hirdettek, a tüntetés országosra nőtte ki magát, a hatóság néhány nappal későbbi közbeavatkozása azonban véget vetett ennek, sőt halálos áldozatokat is követelt.

Két évvel később az Amerikai Munkásszövetség kongresszusán elhatározták, hogy 1890. május elsejére nemzetközi tüntetést szerveznek az 1886-os sztrájk emlékére. Az Egyesült Államokban olyan jól sikerültek a tüntetések, hogy május elsejét 1891-ben hivatalosan is a munkások ünnepévé nyilvánították, majd évekkel később kötelezővé tették a munka beszüntetését ezen a napon.

Majális

Magyarországon 1890-ben emlékeztek meg először május 1-jéről. Ekkor még minden korlátozás nélkül ünnepeltek hazánkban, az ünneplés azonban a következő évtől kezdve akadályokba ütközött, ennek ellenére a munkások mégis minden évben kivonultak a közeli ligetekbe piknikezni, szórakozni. 1899-ben vált legálissá a majálisozás, ettől kezdve egészen az első világháborúig minden évben megtartották, és a következő menetrend vált általánossá május elsején: délelőtti szakmai

üléseket tartottak, majd következett a tüntető körmenet, végül kezdetét vette a mulatság.

A 20. század folyamán május elseje nemzeti ünnepévé nőtte ki magát, a szovjet megszállás alatt szocialista ünnepévé vált, amelynek következtében az elnevezést a munkások ünnepé helyett munka ünnepére változtatták. Ez az elnevezés a diktatúra bukása után is megmaradt a volt szocialista országokban – így Magyarországon is.

Így vált közös kirándulások, ünnepi lakomák szokásává a nap, amelyen a vidám népmulatságot rendszerint valamilyen közeli erdőben tartották a majálisozók, akik a hosszú téli bezártságot követően a magukkal vitt ételt, italt végre kint a szabadban fogyasztották. Ma már nem viszünk magunkkal ételt, ha majálisozni indulunk a ligetbe, hanem a helyszínen vásárolunk, de a majálisozás szokása mind a mai napig él. Sőt, arról is megemlékezünk, hogy Magyarország 2004-ben május elsején csatlakozott az Európai Unióhoz.

Májusfaállítás

A májusfa a természet újjászületésének szimbóluma. Májusfa állításáról egészen a 15. századig visszamenőleg állnak rendelkezésünkre források, de valószínűsítik, hogy a szokás ennél régebbi időkre tekint vissza.

A májusfa sudár, a törzsén gallyaitól megtisztított, hegyén lombos fa (legtöbbször nyárfa) vagy szép növéssű ág, amelyet színes szalagokkal, virággal, étellel, borral díszítettek föl a legények, és – többnyire csoportba szerveződve – szerelmük háza előtt állították föl. Ezután szerenádokat adtak, amit a lánynak fogadni illett egy szál gyufa meggyújtásával. A szerenád követően a lány kiment és borral kínálta a legényeket. A májusfaállítás hagyománya főként a falvakban – de a városokban is – mind a mai napig ismert és jelen lévő szokás.

ROMA LAP
Megjelenik
havonta.

Megjelenik havonta a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Közalapítvány támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: otka77@citromail.hu – Internetcím: www.lungodrom.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: Gudmon András

Felelős kiadó: Farkas Flórián

Címlapon: Balog Zoltán, az Emberi Jogi, Kisebbségi, Civil- és Vallásügyi Bizottság elnöke

Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.

Felelős vezetők: Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

Bogdán Tibor emlékére

Mécsesek, virágcsokrok sorakoznak Nagyradán *Bogdán Tibor* takaros Petőfi utcai háza előtt. Megrendítő és tragikus halála előtt mindannyian értetlenül állunk.

Bogdán Tibor, a Lungo Drom nagyradai tagszervezetének alelnöke 2009. március 26-án hunyt el Irakban, amikor egy amerikai katona fejbe lőtte. Halálának körülményei máig tisztázatlanok.

Bogdán Tibor csöndes, jóra való, szorgalmas ember volt. Keményen dolgozott. A községben, ahol élt, rengetegen ismerték és kedvelték. Nagyrada megbecsült, tiszteltnek örvendő lakója volt.

Több mint nyolc éve, 2001. február 8-a óta volt a Lungo Drom nagyradai tagszervezetének alelnöke, lelkesen végezte munkáját, közfeladatokat is elvállalt. Feleségétől elvált, s kisfiát – nagy szeretetben – egyedül nevelte.

Néhány éve Koszovóban vállalt katonai szolgálatot. Halála előtt pedig a Toifor GLSS Kft. alkalmazásában állt, ahol gépkocsivezetőként dolgozott. E cég munkatársaként az idei már a második civil kiküldetése volt Irakban. Tibor év elején azért tért vissza ismét az ázsiai országba, hogy újonnan vett házának felújítására, berendezésére pénzt

gyűjtsön. Tervei szerint augusztusban jött volna haza, és ez lett volna utolsó külföldi útja, a későbbiekben itthon vállalt volna munkát, hogy a családja közelében lehessen. Mielőtt februárban külföldre indult, a barátokkal összejövetelt rendeztek Tibor új házában. Volt náluk egy üveg pezsgő, s megegyeztek, csak akkor bontják föl, ha Tibor augusztusban épségben hazatér. A pezsgő örökre bontatlan maradt.

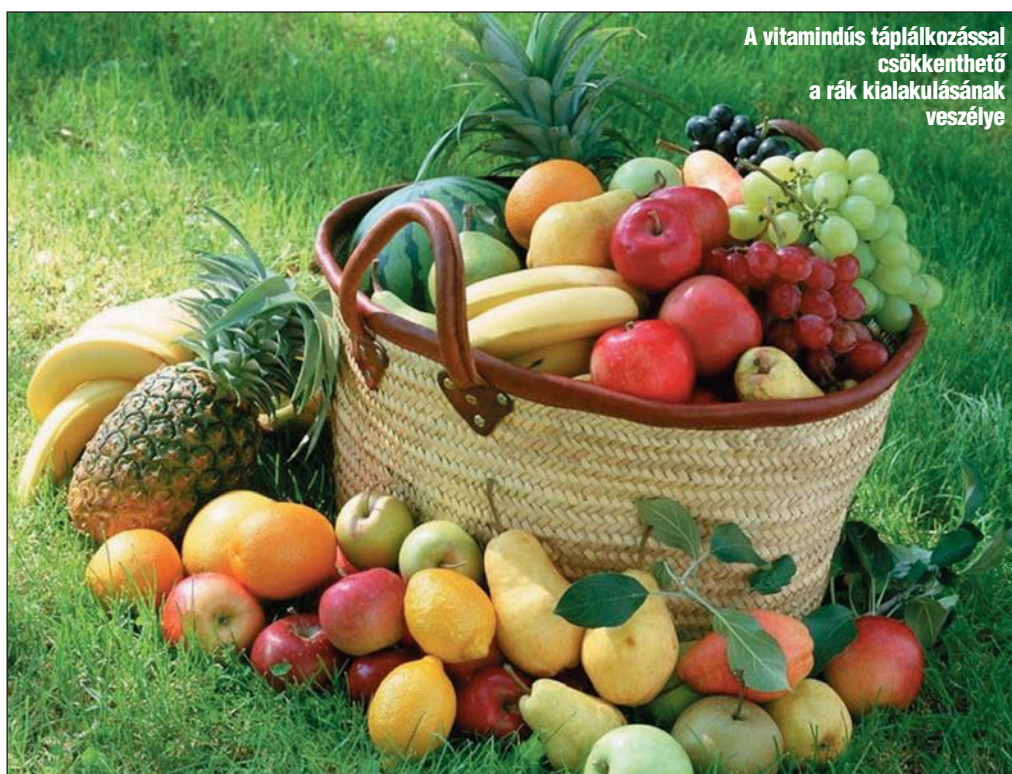
Azon a végzetes utolsó napon Tibor az iraki Tádzi támaszponton végezte munkáját, amikor egy amerikai katona fejbe lőtte. A lövés halálos volt. Az okokat pedig mind a mai napig homály fedi. A család értetlenül áll az eset előtt. Képtelen elképzelni Tiborról, hogy összeszólalkozott volna az amerikai katonával, hiszen végtelenül türelmes ember volt, aki mindig kerülte a konfliktusokat.

Bogdán Tibort csaknem egy hónappal halála után, április 21-én helyezték végső nyugalomra a nagyradai temetőben. Temetésén több százan vettek részt, a családtagok mellett volt katonatársai, a Toifor munkatársai, valamint a Lungo Drom képviselői, köztük *Farkas Flórián*, a Lungo Drom elnöke is elkísérték utolsó útjára. Farkas Flórián megígérte, mindent megtesz annak érdekében, hogy kiderüljön, miért és hogyan halt meg Tibor, aki egy hatéves kisfiút hagyott magára.

Egy gondos apa és békés ember távozott közülünk, aki mindössze 36 évet élt, s aki talán most már végső békére lel.

*„Én már alszom, zúgó lomb alatt,
Óh, ne zavard meg édes álmomat.
Borulj a síromra halkan, csendesen,
Ne félj, nekem már úgysem fáj semmi sem.”*

A hónap hírei • A hónap hírei

A vitamindús táplálkozással csökkenthető a rák kialakulásának veszélye

ZÁROLTA A KORMÁNY A ROMÁK FELZÁRKÓZTATÁSÁRA SZÁNT TÁMOGATÁST

❖ A válság miatt zárolta a kormány az állami költségvetésben a cigánytelep-program folytatására előirányzott egymilliárd forintot – írja a Roma Sajtóközpont közleményében. Az idén elméletileg van kétszázötvenmillió forint erre a célra, de teljesen bizonytalan a pályázati kiírás sorsa. Eközben a Szociális és Munkaügyi Minisztériumban még csak most kötik a szerződéseket a tavaly júniusi kiírás nyerteivel.

NEMZETKÖZI ROMA NAP

❖ Április 8-át 1971-ben a Cigány Világszövetség első kongresszusán nyilvánították Nemzetközi Roma Nappá a világ 22 országából érkező roma képviselők. Azóta ezen a napon világszerte egy időben ünnepelnek a különböző országokban élő roma közösségek, emlékezve egybefonódó történelmükre, s hogy felhívják környezetük figyelmét közös értékeikre és problémáikra. Április 8-a annak a napnak az évfordulója, amikor a II. világháború végén az auschwitzi koncentrációs táborból kiengedték a roma túlélőket.

A Nemzetközi Roma Nap alkalmából a Vöröskereszt és a Fővárosi Cigány Önkormányzat önkéntes véradó napot szervezett; a fővárosi Tűzraktér kulturális programokkal várta az érdeklődőket; az Európai Roma Rendvédelmi Bajtársi Közhasznú Egyesület – az Országos Rendőr-főkapitánysággal – kiállítással egybekötött rendezvényt szervezett.

EGYENLŐ ESÉLYEL A RÁK ELLEN

❖ Két külföldi szervezet, az American Jewish Joint Distribution Committee (JDC) és a Susan G. Komen for the Cure, majd egy harmadik bekapcsolódásával, a Nyílt Társadalom Intézet (OSI) támogatásával 2009-ben is folytatódik az „Egyenlő Eséllyel a Rák Ellen” program azzal a céllal, hogy a hátrányos helyzetűek és romák körében, szűrések szervezésével megelőzze az esetleges egészségügyi problémákat és elősegítse az egészségtudatos magatartást.

Ennek jegyében roma kulturális nappal egybekötött egészségnapokat bonyolítottak Dél-alföldi településeken: Kiskőrösön, Pécsen, Tiszadobon. A támogatásnak köszönhetően idén a program további tíz helyszínen folytatódik: Bakson, Ópusztaszeren, Mélykúton, Kéleshalmón, Borotán, Öttömösön, Pusztamérgesen, Kálotsán, Nagykamaráson, Baján.

Az „Egyenlő Eséllyel a Rák Ellen” program lényege, hogy kulturális programokkal egybekötött egészségnapokat szerveznek úgy, hogy egy helyi civil szervezet közbenjárásával megnyerjék a hátrányos helyzetű lakosság érdeklődését. A mamográfiai emlőszűrésen kívül az egészségnapokon vérnyomás-, vércukorszint-, testtömegindex-számításra, testsírhirtékmérésre, nőgyógyászati és COPD-szűrésre, egészséggel kapcsolatos tanácsadásra is van mód.

MÁSFÉL MILLIÁRD FORINT KORAI FEJLESZTÉSRE

❖ **Katherina Mathernovával**, az Európai Bizottság regionális politikáért felelős főigazgatójával tárgyalt **Járóka Livia**, a Fidesz-MPSZ néppárti képviselője. A megbeszélésen a roma gyermekek oktatási helyzetének javí-

tását célzó ötmillió eurós kísérleti programról egyeztettek.

A képviselő, aki az Európai Néppárt részéről jegyzi az előterjesztést, a tárgyalás során hangsúlyozta, hogy a siker érdekében szükséges szakpolitikai és földrajzi szempontból is fókuszálni a programot, így a Néppárt javaslatával összhangban vár-

hatóan a roma gyermekek óvodai oktatása és korai fejlesztése lesz a közösségi költségvetésből finanszírozott projekt egyik kiemelt célja. A képviselő hangsúlyozta, hogy az ötmillió eurós (1,5 milliárd forint) program lehetőséget adhat a folyamatban lévő európai roma stratégia végrehajtásához szükséges struktúrák kialakítására.

RÁLŐTTEK EGY ROMA CSALÁD HÁZÁRA OLDON

♣ *Április 15-én este, hét óra után pár perccel valaki egy lövést adott le egy roma család házára Oldon. Mali Zoltán, Drávapiski polgármestere azonnal a helyszínre ment. Elmondta, a falu Telep elnevezésű részén álló ház hátsó oldala felől, a szántóföldről adhatták le a lövést. A lövedék az ablakon át hatolt be az épületbe, és egy szentképhe fűródott.*

A házban egy öttagú család lakik, de éppen senki sem tartózkodott az épületben, ezért senki sem sérült meg. A család elképzelni sem tudja, miért támadtak rájuk.

ÚJABB TŰZ TATÁRSZENTGYÖRGYÖN

♣ *Ismét lángra lobbant egy ház, a cigány kisebbségi önkormányzat elnökhelyettesének otthona Tatárszentgyörgyön április 7-én hajnalban. A tűzoltók elsődleges vizsgálata szerint a tüzet szándékos gyújtogatás idézte elő. A tűzben senki nem sérült meg.*

Papp Péter, a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság bünygi igazgatója az MTI-nek azt mondta: több körülmény is alátámasztani látszik, hogy esetleg maguk a tulajdonosok gyújtották fel a tatárszentgyörgyi házukat. Mindezek ellenére továbbra sem zárják ki azt, hogy bosszúból vagy rasszista indítékból gyújtogatott valaki.

AGYONLŐTTEK EGY ROMA FÉRFIT TISZALÖKÖN

♣ *Agyonlőttek egy roma származású férfit április 22-én éjjel Tiszalökön. A Nemzeti Nyomozó Iroda szóvivője*

csak annyit közölt: a rendőrség vizsgálja, hogy a mostani eset beleillik-e a korábbi, hasonló bűncselekmények miatt folytatott nyomozásba. A település külterületén, Tiszalök-Újtelepen történt a bűncselekmény, ahol többnyire romák élnek. Az áldozat is roma volt. Olyan ember, akinek munkahelye volt és rendszeresen dolgozott, a házban a feleségével élt.

Balogh Mihály, a helyi cigány önkormányzat vezetője az MTI-nek azt mondta: információi szerint egy 9 milliméteres maroklőfegyverrel lőtték mellkason a férfit. Elmondta azt is, hogy a férfi szomszédja egy nagy fekete autót látott, amelyből egy magas férfi szállt ki. Nem sokkal később a szomszéd egy nagy dörrenést hallott. A helyi romák a rendőrök kiérkezéséig biztosították a helyszínt.

Az ügyben emberölés bűntette miatt ismeretlen tettes ellen indult nyomozás.

ÖSZTÖNDÍJAT ADNAK A ROMÁKNAK

♣ *Négy- és nyolcezer forint közötti féléves ösztöndíjat kapnak a váraljai roma általános iskolás diákok a helyi cigány kisebbségi önkormányzattól.*

Mint azt Buzás Teréz, a szervezet elnöke elmondta, a tizenhat diák összesen nyolcvannyolcezer forint támogatáshoz jut. Mindezt a kisebbségi önkormányzat saját erőből finanszírozza. Az összeget tanulmányi eredményhez kötötték: a tanulók hármas átlagtól kapják meg, és minél jobb az eredményük, annál magasabb a támogatás összege.

Buzás Teréz reményei szerint ezentúl minden félévben alkalmuk lesz a diá-

KOLOMPÁR ORBÁNT SZÁZMILLIÓS KÁROKOZÁSSAL GYANÚSÍJTÁK

♣ *Jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetével, valamint Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése büntetével gyanúsította meg Kecskeméten a Vám- és Pénzügyőrség Regionális Nyomozóhivatala Kolompár Orbánt, az Országos Cigány Önkormányzat elnökét.*

A vámnyomozók múlt év ősze óta vizsgálják több Bács-Kiskun megyei roma érdekképviselői szervezetnek az EQUAL foglalkoztatási programban igényelt támogatásainak az elszámolását. A megyei program gesztora a Kolompár Orbán vezette Kiskunmajsai Roma Érdekképviselői Szervezet volt.

A programban a megyei roma szervezetek 250 millió forint értékben igényeltek támogatást hazai, valamint uniós forrásból, amelyből 140 millió forintot meg is kaptak. Az elszámolások során a nyomozók nem valós beszámolókat és fiktív számlákat is találtak.

Szabó Ferenc, a nyomozást felügyelő Bács-Kiskun Megyei Főügyészség helyettes vezetője érdeklődésünkre elmondta: a vizsgálat szerint a gyanúsított a hazai, valamint az uniós költségvetésnek százmillió forint értékben okozott kárt. Hozzátette: Kolompár Orbán nem tett vallomást és panasszal élt a gyanúsítás ellen. Mint megtudtuk, az ügyben még további gyanúsítások várhatók.

Mint ismert, a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség jogosulatlan gazdasági előny megszerzésének büntetése miatt emelt vádat Kolompár Orbán és három társa ellen, mert fiktív számlákkal „igazolták le” az Országos Foglalkoztatási Közalapítványtól támogatásra kapott hétmillió forintot. Holott a vállalt kötelezettség az volt, hogy munkahelyi mentorokat képezzenek, és segítségükkel hátrányos helyzetű roma munkanélküliek foglalkoztatását segítsék elő.

A per júniusban kezdődik Kecskeméten.

Az egyébként büntetett előéletű Kolompár Orbán – eddigi sajtónyilatkozatai alapján – nem kíván lemondani, sőt MCF Roma Összefogás névvel önálló baloldali cigány választási szövetség élén küld a pástra európai parlamenti képviselőjelölteket.

NOL – MNO

kok támogatására. Az első ösztöndíjukat április 9-én vehették át a gyerekek a teleházban.

Összeállítottuk a Romnet, a Romaweb, az MTI, a NOL, az MNO és a Teol hírei alapján.

A hónap hírei • A hónap hírei

Európai parlamenti választás

Idén lejár az Európai Parlament (EP) ötéves mandátuma, így 2009. június 7-én hazánkban is sor kerül az európai parlamenti választásra. Előző számunkban bemutattuk az Európai Parlamentet és annak feladatkörét. Alábbi összeállításunkban pedig röviden felvázoljuk, hogyan működnek az európai parlamenti frakciók, miért csökken idén az EP-képvisők száma, és ismer-tjük az európai parlamenti választások menetét is.

Mint ahogyan arról már előző számunkban írtunk, az Európai Parlament az Európai Unió parlamentáris testülete. Strasbourgban található a hivatalos székhelye, ahol évente 12 alkalommal kell üléseznie, itt tartják a rendes plenáris ülésszakokat, a bizottsági ülések pedig Brüsszelben vannak, itt üléseznek a politikai csoportok. Manapság már a parlamenti munka egyre nagyobb része zajlik Brüsszelben. A hivatali adminisztráció székhelye Luxembourg, itt működik a Főtitkárság.

Az EP 1976-ban vált valódi parlamenti szervvé, amikor az Európai Közösség állam- és kormányfői hozzájárultak, hogy az európai polgárok az EP testületét közvetlenül válasszák. Az első európai parlamenti választásokra 1979. június 7–10. között került sor, ekkortól választják az EP tagjait közvetlenül, öt évre.

Alapelve, hogy az Európai Parlament tagjait az arányos képviselő elve alapján válasszák. Ez azt jelenti, hogy az egyes tagállamok részére juttatott mandátumok száma a népesség számától függ, de a rendszer kedvezményezi a kis országokat, amelyek lakossági arányukhoz képest több képviselői hellyel rendelkeznek, mint a népesebb országok.

Az Európai Parlament frakciói

Az európai parlamenti választások hasonlítanak a nemzeti parlamenti választásokhoz. A különbség abban mutatkozik meg, hogy a bekerülő nemzeti pártok képviselői az Európai Parlamentben a többi tagállam hasonló értékeket képviselő pártjaival tömörülnek csoportokba, frakciókba, vagyis nem országokként, hanem politikai hovatartozás szerint foglalnak

Az Európai Parlament épülete Brüsszelben

helyet. Az Európai Parlamentben a munka alapvetően ezen a politikai frakciókon belül folyik. Ezek a politikai csoportok központi szerepet töltenek be a Parlament munkájában. Ők döntenek a Parlament legfontosabb tisztségviselőiről, testületeinek összetételéről, rajtuk múlik, hogy kit választanak meg a Parlament elnökének, alelnökeinek, és ők egyeznek meg a parlamenti bizottságok vezetőiről és tagjairól is.

Az Európai Unión belül hangsúlyozott a nemzethez való tartozás, ezért a képviselők az EU 23 hivatalos nyelve közül bármelyikén felszólalhatnak, így az EU minden hivatalos nyelve munkanyelve az Európai Parlamentnek.

Az Európai Parlament elnöke

Az Európai Parlament jelenlegi elnöke a német **Hans-Gert Pötering**.

Az EP elnökét 1979 óta két és fél évre választják, azaz minden parlamenti ciklus elején és közepén; a kineve-

zés meghosszabbítható. Az elnököt titkos szavazással maguk közül jelölik ki a tagok. Elnökjelölt az lehet, akit egy vagy több frakció, illetve legalább 32 képviselő erre ajánl, majd titkos szavazás nyomán megszerzi a leadott voksok abszolút többségét. Az elnök feladata az ülések elnöklése, az EP tevékenységének irányítása, az EP képviselete, az Európai Unió költségvetésének és a közösségi jogszabályoknak az aláírása.

A két és fél éves időszakra 14 alelnököt is választanak maguk közül a képviselők, szintén titkos szavazással.

Taglétszámváltozás 2009-ben

Az Európai Parlament ülésterme

Az EP tagjait európai parlamenti képviselőknek hívják, jelenleg 785-en vannak, ez azonban a júniusi választás után

viszsaesik 736 főre. Magyarország eddig 24 fővel képviseltette magát, idéntől viszont 22 képviselő foglalhat helyet az Európai Parlament

Tagállamok	Képviselők száma a 25 tagú Unióban	Képviselők száma a 27 tagú Unióban 2007. január–2009. június	Képviselők száma a 27 tagú Unióban 2009. júniustól a hatályos EK-Szerződés alapján
Németország	99	99	99
Nagy-Britannia	78	78	72
Franciaország	78	78	72
Olaszország	78	78	72
Spanyolország	54	54	50
Lengyelország	54	54	50
Románia	-	35	33
Hollandia	27	27	25
Görögország	24	24	22
Portugália	24	24	22
Belgium	24	24	22
Csehország	24	24	22
Magyarország	24	24	22
Svédország	19	19	18
Ausztria	18	18	17
Bulgária	-	18	17
Szlovákia	14	14	13
Dánia	14	14	13
Finnország	14	14	13
Írország	13	13	12
Litvánia	13	13	12
Lettország	9	9	8
Szlovénia	7	7	7
Észtország	6	6	6
Ciprus	6	6	6
Luxemburg	6	6	6
Málta	5	5	5
Összesen	732	785	736

üléstermében. Ugyanis annak idején a Nizzai Szerződés¹ a majdani 27 tagú Unió számára 732 főben határozta meg, illetve maximalizálta az európai parlamenti képviselők számát. Azt is megszabta, hogy ha valamilyen oknál fogva a mandátumok száma nem érné el a 732-t, akkor arányosan úgy kell az országokkénti mandátumok számát növelni, hogy a szám minél közelebb legyen a 732-höz. Ennek alapján a 2004-es – 10 taggal való – bővítéskor 25 ország között osztották ki a 732 mandátumot. Ebben az évben azonban sem Bulgária, sem Románia nem csatlakozott még az EU-hoz, viszont az ő mandátumaikat is kiosztották a tagországok között, tehát ekkor minden ország megnövelt mandátumot kapott. Ezért amikor Bulgária és Románia 2007. január 1-jén (az ötéves cikluson belül) csatlakozott, számukra újabb mandátumokat kellett kiosztani, ezt pedig

ügy oldották meg, hogy átmenetileg a maximált 732 fős létszám fölé emelték a maximumot, konkrétan 785 főre (lásd a táblázatot).

Idén kell majd visszatérni a Nizzai Szerződés által meghatározott 732 főhöz. Mivel azonban az úgynevezett Tízek csatlakozási szerződése elismerte, hogy a Nizzai Szerződés tévesen 2–2 mandátummal kevesebbet biztosított Magyarországnak és Csehországnak, mint a hozzájuk hasonló népességű országoknak, ezért ezt a különbséget korrigálni kellett, minek következtében a 732 fős maximált létszám 736 főre módosult. Ebből 22 magyar képviselő foglal majd helyet az Európai Parlamentben.

**Bővebben
tájékozódhat
az Európai Unióról,
valamint az Európai Parlentről és annak
működéséről:**

Horváth Zoltán 2007. *Kézikönyv az Európai Unióról.*
HVG-ORAC Lap-
és Könyvkiadó Kft., Budapest

<http://euvonal.hu>

Tudnivalók az idei EP-szavazáshoz

Április 10-ig minden magyar állampolgárnak meg kellett kapnia az európai parlamenti választásról szóló értesítőt és az ajánlószervényeket, az úgynevezett kopogtatócédulákat.

A választók úgy ajánlhatnak jelöltet, ha a kitöltött ajánlószervényt átadják neki, vagy az őt jelölő szervezet képviselőjének. Az ajánlás nem vonható vissza. Többszöri ajánlás esetén mindegyik érvénytelen lesz.

Az Európai Parlament tagjainak 2009. évi választásán az ország egyetlen választókerületet alkot. Az ország területe szavazókörökre tagozódik. Minden szavazókörhöz tartozik egy szavazóhelyiség, ahol a szavazókörben lakó választópolgárok leadhatják szavazataikat.

Az európai parlamenti választásokon minden választókorú uniós állampolgár választhat és választható, abban az országban, ahol lakik. A választópolgárok csak egy országban szavazhatnak. Szavazni csak személyesen lehet.

A szavazatszámoló bizottság megállapítja a szavazni kívánó személyazonosságát és azt, hogy szerepel-e a névjegyzékben (az értesítő bemutatása nem szükséges). A személyazonosság és a lakcím igazolására a következő, érvényes igazolványok alkalmasak:

- lakcímet tartalmazó személyazonosító igazolvány (a régi, könyv alakú személyi igazolvány), vagy
- személyazonosító igazolvány (kártya formátumú), vagy útlevél, vagy 2001. január 1-jét követően kiállított vezetői engedély és mindegyik felsorolt igazolvány mellett a lakcímigazolvány (lakcímkártya).

Aki személyazonosságát és lakcímét nem tudja igazolni, vagy nem szerepel a névjegyzékben, azt visszautasítják, nem szavazhat.

Ha a szavazásnak nincs akadálya, a szavazatszámoló bizottság átadja a választópolgár részére a szavazólapot és a borítékot. A szavazólapot a választópolgár jelenlétében bélyegzik le. A szavazólap átvételét a választópolgár a névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja.

A szavazáshoz szavazófülke áll rendelkezésre. A választópolgár kitölti a szavazólapot. Érvényesen szavazni csak egy listára lehet, annak neve felett elhelyezett körbe tollal írt x vagy + jellel! Egyéb megjelölés érvényes szavazatként nem vehető figyelembe.

Végezetül a választópolgár a szavazólapot borítékba teszi, és a borítékot a szavazatszámoló bizottság előtt az urnába helyezi.

Forrás: www.valasztas.hu

¹ A Nizzai Szerződést 2001. február 26-án írták alá. A Szerződés gyorsabb döntéshozatalt kívánt lehetővé tenni, biztosítani akarta az EU hatékony működését a tagállamok számának nagyarányú növekedését követően is.

A szerződés rögzítette, hogy a majdan 27 tagú (a 15 akkori tagállamot és a 12 csatlakozási tárgyalást folytató tagjelöltet is magában foglaló) Európai Unióban a fő szervekben az egyes országoknak hány tagja, milyen súlya lesz. A szerződés 2003. február 1-jén lépett hatályba.

FELHÍVÁS

A magyar társadalom nem egyszer sodródott súlyos válságba, de – ha nem fosztották meg nemzeti szuverenitásától – mindannyiszor gátat tudott szabni a belviszálynak, meg tudta óvni hazáját a polgárháborútól. Most két romboló válsaggal kell szembesülnünk. Javainknak, családjaink megélhetésének, jövőt teremtő erőfeszítéseinknek a bizonytalansága és az indulatok robbanásának veszélye egyidejűleg fenyeget.

Különböző népcsoportok tagjaiként évszázadok óta élünk együtt, s valamennyiünk nyugalmanak az egymás iránt tanúsított megértés, türelem és segítőkészség volt a biztosítéka. Ma ezeknek a készségeknek: lelki, szellemi erőinknek gyors fogyatkozása adja a legtöbb okot az aggodalomra.

Tehetetlenül vesszük tudomásul a már eltagadhatatlan tény: a legszámosabb kisebbségi népcsoport – a magyar cigányság – a rendszerváltozás legnagyobb vesztese. Az ő köreikben a legnagyobb a munkanélküliség, a legalacsonyabb szintű az iskolázottság, s itt mérhetők a nyomor legsúlyosabb következményei: a korai halál, a test és a lélek egészségének drámai romlása, a devianciák és a bűnözés kiugró mutatói. A válság elmélyülésének legfőbb oka az, hogy a szegénységbe, egzisztenciális reménytelenségbe zuhanó többségi társadalom már nem kínálhatja a felemelkedés esélyét a legmélyebbről indulóknak. Fennáll annak a veszélye, hogy a cigányok a magyarokban, a magyarok a cigányokban látják nyomorúságuk okát, s kérlelhetetlen ellenségként fordulnak szembe egymással.

Minden felelősen gondolkodó állampolgárnak tudnia kell, hogy sorsunk közös, s ezért együtt kell megteremtenuünk békénk és boldogságunk feltételeit. A felelősség része az is, hogy visszautasítjuk, amikor valakit cigány származása miatt, a cigányság kultúrájához való tartozása miatt, lényegében faji alapon ítélnék el.

Minden törvényes eszközzel álljuk útját annak, hogy a mélyülő gazdasági és politikai válság etnikai konfliktusokba torkolljon!

Városokban és falvakban, az egyházakban és a munkahelyeken szervezzük meg a cigány-magyar együttélés feltétlen híveinek kis köreit!

- Kölcsönös szolgáltatásokkal – tanítással, gondozással, házi munkával – segítsük egymás mindennapi életét!
- Együtt követeljük a tulajdon, a törvényesség, az emberi méltóság rovására elkövetett vétségek szigorú megbüntetését!
- A közbiztonság védelmében közösen alakítsunk polgárőrségeket a rendőrség munkájának megsegítésére!
- Együtt lépünk fel az emberhez méltatlan körülmények megváltoztatásáért!

Felhívunk minden magyar állampolgárt, aki kezdeményezésünkhöz csatlakozni kíván: a felhivas@bla.hu e-mail-címre küldött nyilatkozatával jelezze szándékát!

Az alábbiakban közöljük a felhívást aláírók névsorát:

Babai János
Balog Zoltán
Báthory János
Bogár László
Csányi Vilmos
Erdődi József István
Erdődi József Istvánné
Erdődi Zoltán
Farkas Flórián
Farkas Gábor

Farkas Gabriella
Freund Tamás
Gábor Ágnes
Gazsó Ferenc
Gelsei Gábor
Gerő András
Granasztói György
Hankiss Elemér
Hegedűs Zsuzsa
Illyés Mária

Jánosi Katalin
Jánossy András
Járai Zsigmond
Jelenits István
Jónás Judit
Kende Péter
Kodolányi Gyula
Kulin Ferenc
Lányi András
Náray-Szabó Gábor

Parragh László
Pozsgay Imre
Schmidt Mária
Schweitzer József
Sonkoly Gábor
Vámos Tibor
Várady Tibor
Magyar Antifasiszta
Ligaszövetség
PFLAG Egyesület

A Fidesz EP-választási kampánya

A Fidesz május 2-án tartja kampánynyitóját a Városligetben, majd május 4-től **Orbán Viktor** pártelnök, a Fidesz elnökségi tagjai, valamint az Fidesz-KDNP-lista képviselőjelöltjei intenzív országjárásba kezdenek, s több mint 100 rendezvényen vesznek részt országszerte. Céljuk, hogy az elnyerhető mandátumok legalább felét, vagyis 11 képviselői helyet szerezzenek meg a júniusi európai parlamenti választáson.

A Kampánynyitó nagygyűlésen **Orbán Viktor** pártelnök és az európai parlamenti lista élén álló **Schmitt Pál** mond beszédet.

A Fidesznek rövid idő alatt rekordmennyiségű ajánlócédulát sikerült összegyűjtenie. A következő két hétben még folytatják az ajánlószervények gyűjtését. Véleményük szerint az emberek azért adják nekik az ajánlószervényeiket, mert nem mindegy számukra, ki képviseli őket Brüsszelben. A magyar társadalomnak elege van ugyanis abból, ami ma Magyarországon zajlik; az emberek úgy gondolják, hogy a június 7-i választáson kifejezhetik a kormánnyal szembeni bizalmatlanságukat, ezért az ellenzéki párt magas részvételre számít június 7-én.

A kampányban a Fidesz a személyes találkozásra helyezi a hangsúlyt, nem pedig a fizetett hirdetésekre, hiszen sokkal inkább bíznak a szó

erejében, mint a drága hirdetésekben. Olcsó, rövid és hatékony kampányra készülnek, mivel úgy vélik, hogy a válság idején izléstelen lenne a túlzott kampányköltekezés,

drágább a választás lebonyolítása, mint a többi európai uniós országban, és még nem is beszéltünk a pártok által kampányra fordított összegekről.

ezért önmérsékletre, ennek megfelelő szabályozásra tesz javaslatot az európai parlamenti választás kampányában. Magyarországon sokkal

A Fidesz ez év januárjában is javaslatot tett a választások olcsóbbá tétele érdekében. Akkor **Répássy Róbert**, a Fidesz frakcióvezető-

helyettese indokolta a Fidesz előterjesztését, következőképpen ismertette a javaslat főbb pontjait:

– A pártok ne hirdessenek kereskedelmi médiumokban, ugyanis jelenleg ezek jelentik a legnagyobb kiadásokat kampány idején, inkább – lehetőség szerint – a közszolgálati médiumokban történő hirdetésekre szorítkozzanak.

– A kormány ne trükközhessen, ne folytasson közpénzből finanszírozott kormánypropagandát. A kormányzati hirdetések nagyon sok közpénzt emészteneek fel, ezek értéke majdnem megegyezik az összes párt hirdetésekre fordított pénzzel. A kormánypropaganda egyoldalú reklámjai sértethetik a választások tisztaságát is.

– Minden párt – egy megállapodás szerinti – kiadási korlátot vezessen be.

– Minden párt esetében átlátható, ellenőrizhető kampányszámláról történjenek a kifizetések.

A Fidesz javaslatát a többi párt nem fogadta el. Ennek ellenére az ellenzéki párt magára nézve kötelezőnek tartja ezeket a szempontokat, így nem fog hirdetéseket feladni az országos kereskedelmi televíziókban, a köz-médiában viszont élnek majd azokkal a lehetőségekkel, amelyeket a jogszabályok biztosítanak a pártok számára. A Fidesznek lesznek közterületi reklámjai is, amelyek május elejétől lesznek láthatóak.

A Fidesz európai választási programját, a „Magyarország többre képes” című 250 oldalas dokumentumot május 13-án, **Wilfred Martensnek**, az Európai Néppárt elnökének jelenlétében mutatják be Budapesten.

A Fidesz a legnagyobb optimizmussal néz a választás elé. A választás után pedig kongresszust tart majd, ahol értékeli a választási eredményt is, de ennek időpontjáról még nem döntöttek.

Az összetartozás Európája

Orbán Viktor április 17-én az „Összetartozás Európája” című konferencián arról beszélt, hogy az európai parlamenti választás bizalmi szavazás lesz a kormányról.

Orbán Viktor úgy véli, hogy a jó nemzetpolitika első számú feltétele a jó anyaország, erős, felelősségét átérző, kötelességeit vállaló és teljesítő anyaország.

Majd úgy folytatta, hogy ma minden összejövotelen, bárhová megy, bárkivel találkozik, a beszélgetések végül egyetlen fő kérdés köré szerveződnek, mégpedig, hogy van-e remény? „Ha abból indulok ki, amit az ország vezetőinek magatartása üzen és üzent az elmúlt hetekben az ország polgárainak, akkor az ember hajlamos kimondani azt a súlyos szentenciát, hogy nincs remény.”

Az összeomlás koalíciója

Az újonnan alakult kormányral kapcsolatban elmondta: „Mindenki látja, hogy ugyanazok ugyanazt folytatják tovább, amit eddig tettek. A szocialisták és a szabad demokraták koalíciója, amely hét éven keresztül kudarcot kudarokra halmozott, s gyakorlatilag csődbe vitte az országot, ennek a színjátéknak a végén ismét összeállt. És ennek az összeállásnak, a koalíció újralakításának egyetlen célja volt, ez pedig az, hogy megakadályozzák a változást. Vagyis ismét megszületett Magyarországon a reménytelenség koalíciója. A helyzet egyre súlyosabb, hiszen a magyar gazdaság szabad-esésben van, és nincs kormányzat, amely a dolgok rosszabbra fordulását, súlyosbodását, a kár mértékét képes lenne enyhíteni. Az a koalíció, amely most összeállt, meggyőződésem szerint az összeomlás koalíciója lesz. Az a gazdaságpolitika, amelyet eddig meghirdettek, az összeomlásba fogja vezetni Magyarországot. S elvezethet egy pénzügyi és szociális összeomláshoz is.”

A pártelnök szerint Magyarországnak az az igazi gondja, hogy hiányzik egymillió legális munkahely. Véleménye szerint, amíg nem tudjuk Magyarországon közösen létrehozni ezeket a munkahelyeket, addig az ország közgazdasági problémáit sem lehet tartósan megoldani. „Munkahelyeket márpedig megszorításokkal nem lehet teremteni. Ezért Magyarországot vissza kell szerezni azoktól, akik magánvállalatként kezelték, és csődbe vitték, azoktól, akik eddig csak hasznot húztak belőle.”

Azzal folytatta, nem állítja, hogy az új miniszterelnök kilencven százalékban olyan, mint **Gyurcsány Ferenc**,

mert „az előző miniszterelnök programja kevesebb megszorítást tartalmazott, mint az újé. Azt kell tehát mondanom, hogy a mostani kormányfő még olyanabb, mint az előző volt. A megszorítások és az elhibázott gazdaságpolitika arányai, mértékei, intézkedései rosszabb képet mutatnak, mint amit a leköszönő miniszterelnök utolsó bejelentései és programja mutatott. A kormánykoalíció minden egyes mozdulatával, gesztusával, a megszorítások középpontba állításával valami olyasmit üzen számunkra, miszerint nincs sok remény a jövőt illetően, mint tudjuk: fájni fog, Magyarország lényegében reménytelen helyzetben van. Az igazság azonban az, hogy nem Magyarország van reménytelen helyzetben, hanem a Magyar Szocialista Párt – és ez nagy különbség. Ők reménytelen helyzetben vannak, és ezért próbálják a reménytelenség képzetét szétteríteni és áthárítani az egész országra. A valóság az, hogy a magyar szocialisták pártja a hétéves kormányzati kudarcok súlya alatt összeomlott.

Én – szemben velük – látok reményt Magyarország számára. Okot ad a reményre az a tény, hogy az emberek ma már tisztán látnak, és nem kérnek a reménytelenség bukott politikájából és bukott politikusaiból sem.”

Bizalmi szavazás

Orbán véleménye szerint a szocialisták és a szabad demokraták nem bíznak a magyar emberekben. A választás pedig a baloldal beszédmódjában állandóan problémaként jelenik meg. „Aki nem hisz a választásban, az nem bízik az emberekben, és ha nem bízik az emberekben, ne csodálkozzon, ha az emberek sem bíznak bennük. Ez a helyzet ma

Magyarországon.” Úgy véli, hazánkban a bizalmat kellene helyreállítani.

Az európai parlamenti választásra áttérve elmondta, hogy „a választásokon az dől el, hogy az emberek milyen irányban képzelik el a jövőjüket, és utána odaadják a megbízást azoknak, akik abba az irányba akarják vezetni az országot. Az emberek valójában az irányról, a saját életük, jövőjük irányáról döntenek, és annak a beteljesítéséhez, végrehajtásához, megvalósításához keresik a politikusokat, nem pedig a hatalmat osztják szét!”

A pártelnök szerint a június 7-i választás bizalmi szavazás lesz a kormányról. „Bizalmat vagy bizalmatlanságot fogunk szavazni annak a kormánynak, amely éppen most lépett hivatalba. Ha már nem engedték meg, hogy a parlamenten kívül egy általános választás keretében kapjon bizalmat a következő magyar kormány, ha a bizalmi szavazás helyszíne a konstruktív bizalmatlansági szavazás formájában a Parlament szűk ülésterme volt, akkor június 7-én a politika ismét kikerül az utcára, kikerül az emberek közé, és mód nyílik arra, hogy általános állampolgári bizalmat szavazzunk, vagy bizalmatlanságot jelentsünk be. A magyar emberek ugyanis június 7-én, bár európai parlamenti választásra készülünk, de valójában a most hivatalba lépett és minden korábbinál nagyobb megszorításokat bejelentett magyar kormányról fognak bizalmi szavazást tartani. Az emberek egy nagyon egyszerű mondatot mondhatnak el az ország hatalmat gyakorló vezetőinek: elég volt. Valóban elég volt, és én csak azt tudom mondani mindannyiuknak, ha elég volt, akkor szavazzanak. Jöjjenek el, legyenek ott, és szavazzanak június 7-én!”

Új kormány, tartós válság

212 képviselő szavazott április 14-én az Országházban az Magyar Szocialista Párt konstruktív bizalmatlansági indítványával kapcsolatban. 204 igen szavazattal és 8 tartózkodással elfogadták az indítványt. A Fidesz – Magyar Polgári Szövetség, a Kereszténydemokrata Néppárt és a Magyar Demokrata Fórum képviselői nem szavaztak.

Gyurcsány Ferenc a Magyar Szocialista Párt tisztújító kongresszusán, március 21-én jelentette be, hogy kész lemondani miniszterelnöki posztjáról, s új kormány alakítását javasolta, új kormányfővel. Magyarázata szerint azért hozta meg ezt a döntést, hogy a jövőben az MSZP még hatékonyabban tudja kezelni a válságot és a kormány érdemi lépéseket hajthasson végre. Bejelentése után nem sokkal meg is kezdődött a miniszterelnök-jelölt kiválasztása, s találgatások és hosszas tárgyalások után végül **Bajnai Gordon** személye mellett döntöttek, aki 2006 júniusától fejlesztési kormánybiztos, 2007 júliusától önkormányzati és területfejlesztési, 2008. május 15-étől pedig nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter.

Bajnai Gordon a szavazást megelőző napokban többször tárgyalt az MSZP-vel és az SZDSZ-szel is, valamint egyeztetést kezdeményezett a másik három ellenzéki párttal, de erre csak az MDF volt hajlandó, a Fidesz és a KDNP nem.

A rendszerváltás óta most először választottak ilyen úton – konstruktív bizalmatlansági indítvány benyújtásával – új miniszterelnököt. Az elfogadáshoz egyszerű többség, vagyis 193 képviselő „igen” szavazata is elég lett volna.

Az országgyűlés április 14-én 13:00 órakor ült össze, először Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök, majd a miniszterelnök-jelölt, Bajnai Gordon mondott beszédet. Bajnai azt ecsetelte, hogy a válságkezelő program fájdalmas lesz mindenki számára, hangsúlyozta: a válság miatt egyelőre további munkahelyek szűnnek meg, és egy ideig még rosszabb lesz, mielőtt jobbra fordulna a helyzet. A válságkezelő program lépései nem rövidtávon éreztetik hatásukat, hanem középtávon, és több esetben csak áttételesen.

Navracsics Tibor, a Fidesz frakcióvezetője hozzászólásában a jelenlegi helyzetet ahhoz hasonlította, amikor egy betéti társaságban helyet cserél egymással a kül- és a belfel. Mint mondta, most mindössze arról van szó, hogy a Magyarország nevű betéti társaság eddigi belfelja, Gyurcsány Ferenc helyet cserél az eddigi kültaggal, Bajnai Gordonnal. Navracsics szerint a politikai oldalak között nemzeti egyetértés van abban, hogy ez így nem mehet tovább, és új kormányra van szükség, a Fidesz pedig úgy véli, hogy csak az előrehozott választások biztosíthatnak kellő legi-

timitást a változtatások végrehajtásához. A politikus reményét fejezte ki, hogy Bajnai végül bejelenti az előrehozott választások iránti igényét.

Semjén Zsolt, a KDNP elnöke szerint a megalakuló Bajnai-kormány morálisan illegitim, és a konstruktív bizalmatlansági indítvány csak arról szól, hogy az MSZP–SZDSZ koalíció kizárólag kikerülje és kijátssza a köztársasági elnököt és a népet. Az ellenzéki pártelnök szerint vissza kell adni a népnek a döntés jogát.

Délután négy óra körül került sor a szavazásra, amelynek eredményeképpen elfogadták a konstruktív bizalmatlansági indítványt, s ezzel Bajnai Gordon lett a miniszterelnök, aki letette a miniszterelnöki esküt. A szavazást követően Gyurcsány Ferenc felállt addigi helyé-

ről, és az utolsó padosorban foglalt helyet.

Mialatt a Parlament épületében tartott az ülés, a Kossuth téren tüntetők százai tiltakoztak az új miniszterelnök és kormánya ellen. A bizalmatlansági indítvány megszavazásával egyidejűleg a Parlament környékén már több ezren voltak az előrehozott választásokért tartott demonstráción.

Mindenütt kordonok voltak és rengeteg rendőr állt, a tömeg pedig a „Vesszen a kormány!” mondatot skandálta. A délután folyamán a tüntetők libákat engedtek el, utalva ezáltal arra, hogy Bajnai Gordon érintett a Hajdú-Bét Rt. csődjében, ami miatt nagyon sok libatenyésztő tönkrement, és többen öngyilkosok is lettek.

A kedélyek csupán estére csillapodtak le.

A tüntetők libákat engedtek el a Kossuth téren

PETÍCIÓ

Bajnai Gordon Miniszterelnök Úrnak a lakosságot sújtó gazdasági megszorító intézkedési terve ellen

Alulírott Mezőkövesdi Cigány Kisebbségi Önkormányzat az alábbi petíciót nyújtjuk be a Tisztelt Miniszterelnök Úrnak a lakosságot sújtó megszorító intézkedési terve ügyében.

A Mezőkövesdi Cigány Kisebbségi Önkormányzat megdöbbenéssel figyeli a kormány terveit, miszerint a kialakult gazdasági válság megoldásaként újabb és újabb áldozatvállalást kér Magyarország polgáraitól. Felelősséggel kijelentjük: az általunk képviselt cigányság és a vele azonos anyagi szinten élő – nem a kisebbségünkhöz tartozó – lakosság nem képes további áldozatvállalásra. A vidéken élő lakosságot az elmúlt évek elhibázott gazdaságpolitikája a létminimum szintjére sodorta, így ez a réteg nem képes még több lemondással helyrehozni az Önök hibáját. Adót és gyógyszerárakat emelni, a fogyasztási cikkek áfáját emelni Budapesten csak könyvelési tétel, az ország nagy részén viszont az életben maradás lehetőségét veszti el az ott élőtől.

Ön életkörülményeiből adódóan nem tudhatja, hogy Magyarországon több millió ember már ma is máról holnapra él és már nincsenek tartalékaik. Nem volt soha módjuk ciprusi és más adóparadicsomba menteni vagyoniukat, nem voltak huszonévesen vezérigazgatók, egyszerűen csak dolgoztak tisztességgel, és hitték, hogy az évtizedek óta kért áldozatvállalásokkal megalapozhatják saját és gyermekeik jövőjét.

Ön és kormánya most ezt a jövőt is felélné csak azért, hogy megfeleljen a külföldi pénzügyi köröknek. Ma már országunkban nem lehet jövőt tervezni, hisz a jelenünk is bizonytalan. Emberek százazrei mennek úgy dolgozni, hogy nem tudják, holnap is mehetnek-e. Kilátásuk sincs lakáshoz jutni és a meglévő lakáshiteleket sem tudják törleszteni. Az idős emberek nem váltják ki gyógyszereiket, mert nincs rá pénzük, a fiatalok nem tudnak gyermeket vállalni, mert nincs hová. Aki ezektől az emberektől akar még több pénzt behajtani, vagy tudatlan, vagy nagyon is tudja, mit tesz.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Az a javaslatunk, hogy elsősorban a multinacionális cégektől kérje az áldozatvállalást, akik forint milliárdokat nem fizetnek be a közös kasszába, kérje meg az extraprofitot termelő magyarországi pénzintézeteket, vállaljanak nagyobb szerepet a közös teherviselésben. A magyar családok helyett kérjen többet azoktól, akiknek legfőbb gondja vagyoniuk külföldre mentése volt.

Nem kívánunk mást, mint megélhetésünk biztosítását és azt, hogy merjünk hinni jövőnkben. A társadalmi elégedetlenségre nem a büntető törvények szigorítása, a szólásszabadság korlátozása, a Magyarországon élő etnikumok egymásra uszítása, hanem felelős, országunk népével közösséget vállaló és társadalmunk döntő többsége által elfogadott és vállalt politika a válasz. Ezt követeljük a magyar kormánytól és a mögötte álló politikai erőktől.

Arra kérjük a Miniszterelnök Urat, hogy gondolja át a fent felsorolt megszorításokat, csoportosítsa át a terheket, ne döntse még mélyebb szegénységbe az embereket.

Célunk elérése érdekében, ha kell, az egész országra kiterjesztjük kezdeményezésünket. Nincs hová hátrálnunk, ezért minden, a demokráciában megengedett eszközt igénybe veszünk életünk és családunk védelme érdekében.

Farkas Félix

elnök

Mezőkövesd Város Cigány Kisebbségi Önkormányzata

A rettegés utcái országszerte

Erőszakhullám a romák ellen – Tizenöt hónap alatt tizennégy súlyos támadás

A romák ellen tavaly januárban indult erőszakhullám hét áldozatot követelt, kilencen súlyos sérüléseket szenvedtek. Tíz házat felgyújtottak, kilencre rálöttek. Az összesen tizennégy eset közül ötben a tettesek ismertek. A fennmaradó kilencből hét mutat feltűnő hasonlóságokat, kérdés persze: valóban egyetlen titokzatos elkövetői csoport számlájára írható-e valamennyi? Munkatársunk hasonlóságokat és különbségeket keresve újra bejárta néhány támadás helyszínét.

A tatárszentgyörgyi támadás sorrendben a tizenharmadik volt a romák elleni erőszakhullám tavaly január 22. óta jegyzett krónikájában, és talán a hatodik abban a sorozatban, amit a hasonló módszerek és a helyszíneken talált nyomok alapján ugyanazon elkövetőknek tulajdonít a rendőrség. Tatárszentgyörgyön fordult elő első alkalommal, hogy gyermeket öltek. Az ötéves kisfiú halála megrázta a társadalmat – mintha az elkövetők átléptek volna egy határt.

Pedig nem: tavaly szeptember 5-én éjjel Nyíradony-Tamásipusztán egy tizenkét éves fiúra nyitottak tüzet a ház ablakán át – a lövedék a kályhacsőbe csapódott. Utólag megismerve a részleteket, úgy tűnik: csak a véletlennek köszönhető, hogy az áldozatok közt nincs több gyermek.

A tettesek nemcsak elszántak és kegyetlenek – szerencsések is. A rendőrség munkáját ugyanis rengeteg

körülmény hátráltatja. A Molotov-koktéllal felgyújtott házakból menekülő emberek emlékeit a rémület homályosítja, a szemtanúk leírásai nem tartalmaznak részleteket.

A megtámadott családok az első percekben fel sem fogják, mi történik körülötük. A lövések hangját, a torkolattűz látványát többen még akkor is petárdák robbanásaként azonosítják, amikor a sérültekből dől a vér. A támadók meglepően közelről tüzelnek. Piricsén legfeljebb három méterről lőtték combon az ajtón kilépő asszonyt, Nyíradony-Tamásipusztán a kerítésen benyúlva, az ablaküvegtől alig egy méternyire húzták meg a ravaszt.

Mégis, minden jel szerint volt idejük kényelmesen menekülni. Nagycsécen többen is emlékeznek egy sötét autóra, amely a falun kívül, a 35-ös főút hídjánál, a szántóföldre vezető úton várakozott a támadás éjszakáján. Ha valóban volt ott autó, és tényleg a tetteseket várta, az elkövetőknek majd' kilomé-

Nyíradonyban egy méterről lőttek be az ablakon

teres gyalogtúrát kellett megtenniük a szántóföldön át. Nem valószínű, hogy ezt az utat választották, de biztos, hogy idejük bőven lett volna akár erre is.

Forrányomos üldözésről sem ott, sem máshol nem lehetett szó. A helyszínelőknek összetaposott környéken, többórás késedelem után kellett valami használható nyomot találniuk. Nem csoda, ha az eljárás, különösen a kezdeti szakaszban, nem túl fantáziadús nyomozati cselekményekkel zajlott. Piricsén például, ahol három lövést gyanítottak, a kör-

nyező településekről összegyűjtötték a bejegyzett sörétes puskával rendelkező vadászokat, és az encsencsi lőtérén mindenkivel leadattak három lövést. A hüvelyeket a tulajdonos nevével ellátott nejlonzacskóban laborvizsgálatra küldték, hátha az ütőszeg nyoma azonos lesz a helyszínen talált löszerevével. A szakértő nem talált azonosságot.

A meglőtt asszony fia viszont – a szomszédok elmondása szerint – talált egy negyedik hüvelyt, amikor napokkal később gyomot kaszált az udvaron. E negye-

dik hüvelyt, miután többen is kézbe fogták, bevitték a rendőrségre, hátha szükség lesz rá a nyomozáshoz.

Úgy tűnhet, az elkövetők nemcsak Tatárszentgyörgyön kaptak tetemes előnyt. A szomszédok elmondása alapján a két halálos áldozatot követelő nagycsécsei támadás helyszínére elsőként kiérkezett két rendőr sem állt a helyzet magaslatán. A főutcán lakó **Kiss Csaba** például arról számolt be, hogy ahogy az égő ház felé futott, a rendőrök épp csak rávilágítottak az elemlámpával, meg sem kérdezték, ki rohan ott a sötétben, mit akar.

Furcsának tűnhet a kívülről álló számára az is, ahogyan az érintett romák a kihallgatásukat felidéznek. Az Alsózsoltán hasba lőtt **Rontó Krisztián** azt mondja: őt ki sem kérdezték. A kórházban nem keresték őt a nyomozók, addigra pedig, amikor hazaengedték, már alighanem holtpontra jutott a vizsgálat.

Március 3-án, amikor Tatárszentgyörgyön végső nyugalomra helyezték az áldozatokat, a Piricsén meglőtt **Getyinás Erzsébet** azt mondta fiának: jobb lesz, ha nem alszanak az öt gyermekkel a faluszéli házban, ki tudja, mikor térnek vissza a támadók. Az idős asszony elhagyta a faluszéli házát, most egy, az önkormányzat által biztosított otthonban húzza meg magát, éjjelente maga köré gyűjti unokáit. Úgy gondolják, bent a faluban nagyobb biztonságban vannak. Fia, az utolsó házban élő **Getyinás Tibor** a támadás után kilépett munkahelyéről, a nyírbátori baromfi-feldolgozó üzemből, mert fél magára hagyni a családját. Most a piricsei segélyezettek közé tartozik.

Piricsén éjjelente őrtüzeket gyújtanak az utca roma lakói, és elengedik a kutyákat. Felkészültek a védekezésre. Az Ady utca lakói

közül többen azt állítják, fenn maradnak, amíg meg nem virrad, hajnali háromig, olykor ötig is ott üldögélnek a tűz körül. Az égő autógumik bevilágítanak oda is, ahová az utcai lámpák fénye nem jut el, észrevétlenül már nem lehet a közelükbe jutni.

Míg Piricsén a félelem az utcára küldte a romákat, Nagycsécseken időközben kialudt a roma polgárőrség ötlete. A november 3-i támadás után Kiss Csaba helyi roma vezető azt javasolta, hogy a cigánysoron lakók védjék magukat, ahogy tudják, de a tervekből nem valósult meg semmi. Igaz, az első hónapban minden este rendőrautó állt a házak közt, és a polgárőrök is folyamatosan járőröztek a környéken. Mire a megerősített szolgálatot felfüggesztették, az elhatározás is odalett.

Itt november 3-án, úgy éjfél környékén a Sajó-part felé eső két utolsó házat érte támadás. **Nagy Tibor** kis házába az udvarra néző ablakon dobták be a Molotov-koktélt, és az utcára néző ablakon lőttek be. A férfi feleségét és testvérét halálos találat érte. A ház teljesen kiégett. A férfi látta összeesni feleségét és bátyját. Huszonhat éves, születése óta süket-néma lánya, Marika tanácsalanul ült az ágyon, nem hallotta sem a lövéseket, sem az ablak csörömpölését, sem a tűz ropogását. Megvárta, míg valaki kiviszi őt az égő házból – talán ennek köszönhető, hogy életben maradt.

A kiégett ház helyére az Országos Cigány Önkormányzat támogatásával takaros új ház épült, még a kemény fagyok beállta előtt. Az áramot azonban azóta sem sikerült újra bekötni, a kapcsolók ráznak, az épület egy részében újra kell húzni a vezetékeket – miután azonban ezért már senki nem fizet külön, a kivitelezőknek a jelek szerint nem

Piricsén éjjelente őrtüzek fénye mellett vigyáznak a romák
Fotók: Mórincz Simon

különbözőbben sürgős. Nagy Tibor és a fogyatékos lánya ápolására hazaköltözött másik gyermeke (és az ő családja) esténként gyertyával világít az ablak elé toll szekrény takarásában. Korán fekszenek, de keveset alszanak, mert a cukorbeteg férfinak éjjelente többször is ki kell mennie, s az ajtó nyikorgására mindenki felriad.

Az alsózsoltai Dankó utca sűrűn lakott része a falunak, Rontóék háza nem is az utolsó, igaz, a Sajó-part felől nyitott a tér. December 15-én délután a 19 éves Rontó Krisztiánt onnan lőtte hasba egy – a szemtanúk szerint – magányos támadó. A vékony alkátú fiatalember hasüregét érte a lövés, a sörétek (vagy a lőszer szétforgácsolódott darabjai) a csipőcsontot és a forgócsontot is zúzták. A kórházból azzal engedték haza, hogy a bal lábát egyáltalán nem terhelheti, ha begyógyul a sérülése, megszédni fog, idővel alighanem protézisre szorul. Rontó Krisztián kimaradt az iskolá-

ból, napközben otthon fekszik a tévé előtt vagy az ágyán ülő családtagjaival kártyázik.

– Nem volt itt semmi te-repijárom meg bünszövetkezet – mondja **Rontó Barnabás**, az édesapa. – Lakik itt a környéken néhány fiú, aki időnként lopja a fát. Azt mesélték, aznap délután az egyik háznál rájuk lőttek, úgy szaladtak el. Úgy gondolom, az tüzelt az én fiamra is, aki rájuk lőtt.

– Két helybéli fiútól vet-tünk egy olajos gerendát 300 forintért – meséli Rontó Krisztián. – Nem kérdeztük, honnan van. Azt vágtam fel a lépcső tetején, épp be akartam vinni az első adagot, amikor meglőttek. Ahogy fordultam, hatalmas ütest éreztem, elestem. Akkor még egyszer lőttek, a lövés átvitte a barátnőm kabátjának szárnyát, de őt nem találta el. Neki szerencséje volt. Nekem nem.

Romhányi Tamás
Népszabadság
2009. március 10.

Eseményről eseményre

2008. január 22-én a Baranya megyei **Szigetváron** két roma származású nőt bántalmazott a város főterén öt barcsi fiatalember.

Március 1-jén a Jász-Nagykun-Szolnok megyei **Tiszaroffon** felgyújtották a kunmadarasi cigány kisebbségi önkormányzat képviselőjének házát, melynek falára gyalázkodó feliratokat is festettek.

Március 15-én a Veszprém megyei **Tapolcán** két 17 éves fiú egy szórakozóhely közelében minden előzetes szóváltás nélkül összevert és rugdalt egy roma férfit az utcán. A 32 éves áldozat életveszélyes állapotban, kómában került az ajkai kórházba.

Június 3-án a Fejér megyei **Pátkán** Molotov-koktélt dobtak három, romák által lakott házra. Senki nem sérült meg, de egy szobában, ahol gyerekek aludtak, tűz keletkezett. A gyújtogatás gyanúja miatt három helybeli polgárőrt helyeztek előzetes letartóztatásba több emberen elkövetett emberölés kísérletének megalapozott gyanújával.

Június 15-én a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei **Fényeslitkén** kocsmái szóváltást követően egy 40 éves helyi lakos késsel megölt egy 14 éves roma fiút, 16 éves társát pedig súlyosan megsebesítette.

Július 21-én a Pest megyei **Galgagyörkön** kevéssel éjfél után rálöttek három, romák lakta családi házra. Több lövedék az ablakokon keresztül az épület belsejében a falba fúródott, de személyi sérülés nem történt.

Augusztus 8-án a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei **Piricsén** Molotov-koktélok dobtak két, romák által lakott házra és lábon lőttek egy középkorú nőt, amikor kilépett az utcára.

Augusztus 19-én Székesfehérváron késő este garázda fiatalok kövekkel dobálták meg egy többségében romák lakta lakóház ablakait, s életveszélyesen megsebesítettek egy 12 éves roma kislányt.

Szeptember 5-én a hajdúsági **Nyíradony-Tamásipusztán** lövéseket adtak le arra a házra, amelyben romák aludtak. Személyi sérülés nem történt.

November 3-án Borsod-Abaúj-Zemplén megyében ismeretlen tettesek Molotov-koktélt dobtak és rálöttek két, egymással szemben lévő **nagycsécsi** családi házra; a támadásban egy 43 éves roma férfi és egy 40 éves roma nő életét veszítette.

November 18-án Pécsen kézigránát dobtak be egy roma család házának ablakán. A szülők meghaltak, három kisgyerekük közül kettőt a mentők sokkos állapotban szállítottak kórházba. A rendőrség február végén két roma férfit gyanúsított meg a bűncselekménnyel.

December 15-én a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei **Alsózsolca** romatelepén egy 19 éves fiatalember fát vágott az udvaron, amikor kétszer rálöttek. A férfi életveszélyesen megsérült, élettársát csak súrolta a lövedék.

2009. február 23-án Tatárszentgyörgyön ismeretlenek felgyújtják egy háromgyerekes család házát, a tűz elől menekülő 27 éves családapát és 5 éves gyermekét puskával agyonlövik.

Március 6-án hajnalban Molotov-koktélt dobtak egy romák lakta házra a Zala megyei **Bocföldén**. A támadásban senki nem sérült meg.

A romák elleni támadások az elmúlt 15 hónapban

Forrás: Népszabadság-gyűjtés, MTI / Népszabadság-grafika

Új sirály száll az égen

A Szolnoki MÁV 16 esztendőös ökölvívóját, **Völgyi Jenőt** a legnagyobb ígéretek között tartja számon a szakma – legalábbis legújabb elismerése erről tanúskodik.

A háromszoros olimpiai bajnok ökölvívó, a legismertebb magyarok közt számon tartott **Papp László** szerdán lett volna 83 esztendőös. A legendás bokszolóról elnevezett, három éve alapított díjat minden esztendőben a születésnapján adják át a legeredményesebb utánpótláskorú versenyzőknek. Idén az öt díjazott közül az egyik a szolnoki **Völgyi Jenő** volt. Az Önkormányzati Minisztériumban, Papp László felesége és fia jelenlétében **Tö-**

rök Ottó sportszakállamtitkár nyújtotta át a junior EB-bronzérmes fiatalnak az elismerést.

– Kellemes meglepetésként ért a **Papp László-díj**, nem számítottam rá, hogy én is a jutalmazottak között leszek – fogadta rendkívül szerényen lapunk gratulációját a 16. születésnapját csütörtökön ünneplő Völgyi Jenő. – Én csak filmen láthattam bokszolni az első háromszoros olimpiai bajnokot, de szerintem ő testesítette meg a tökéletes ökölvívót.

Ésszel bokszolt, nem ment bele felesleges adok-kapokba, mindvégig tudta a ringben, hogy mit akar. Számomra ő az etalon, azért vívok, hogy bokszolhassak.

Balogh András tanítványának pályafutása a jelek szerint egyenes vonalban ível felfelé: háromszoros diákolimpiai bajnok, kétszer nyert magyar bajnokságot és tavaly a junior Európa-bajnokságon felléphetett a dobogó harmadik fokára. Eddig 33 hivatalos mérkőzést vívott, s ebből 31-et meg is nyert. Nem véletlen, hogy a Magyar Ökölvívó Szakszövetség elnöke, **Csötönyi Sándor** szerint „új sirály száll az égen”, aki ha kitarása, elkötelezettsége megmarad, magasra juthat.

A közelmúltban új szakosztályelnök vette kézbe a Szolnoki MÁV öklözőinek irányítását.

– Bár magam csak pólóztam és kosaraztam, mindig is szerettem az ökölvívást – felelte érdeklődésünkre az újdonsült elnök, **Somogyi Imre**. – Mikor a támogatásomat kérték, lelátogattam a Véső utcai terembe, megismerkedtem a körülményekkel, edzőkkel, versenyzőkkel, s úgy döntöttem, megéremlik a segítségét. Tiszte-

lettudó, fegyelmezett, jó tanuló gyerekek nevelődnek Balogh András keze alatt. Hogy mást ne mondjak, Völgyi Jenő 4.5-ös átlaggal rendelkezik a szakközépiskolában, az osztályában a legjobb tanulónak számít. A szolnoki boksz nagy problémája volt, hogy a hetvenes, nyolcvanas években szinte csak felnőtt sportolói voltak, az utánpótlásnevelést teljesen elhanyagolták. Ennek aztán meg is lett a börtje. Mára változott az irányvonal, jelenleg 48 fiatal edz a Véső utcában, s közülük hatan tagjai a korosztályos válogatottnak. Meggyőződése, ezek a fiatalok hamarosan sok dicsőséget szereznek Szolnok városának.

Völgyi Jenő például a májusi, jereváni junior világbajnokságra készül. A VB egyben kvalifikációs viadalnak is számít a 2010-ben, Szingapurbán megrendezésre kerülő első ifjúsági olimpiára. Az első öt helyezett automatikusan résztvevője lesz az ötkarikás játékoknak.

Aki kíváncsi a Tisza-parti ökölvívók tudására, az vasárnap, a Jászsálszentgyörgyön megrendezésre kerülő gálán megnézheti őket, illetve május 14–16. között a Véső utcában, a Szolnok Kupa országos viadalon találkozhat velük.

Gelei József
Új Néplap
2009. március 27.

Völgyi Jenő,
Papp László-díjas ökölvívó

Völgyi Jenő

SZÜLETETT: 1993. március 26.

KLUBJA: Szolnoki MÁV

NEVELŐEDZŐ: Balogh András

ISKOLA: Gépipari SZKI

EREDMÉNYEI:

Háromszoros diákolimpiai bajnok,
kétszeres magyar bajnok,

EB III. hely

ELISMERÉSE: Papp László-díj

Létezik jó kormányzás

A Fidesz azokkal fog koalíciót kötni, akik valóságos változásokat akarnak

Az utóbbi hónapok politikai csatározásai, brutális gyilkosságai és az egész világot sújtó válság felborzolták a kedélyeket a magyar társadalmon belül. A Fidesz előrehozott választásokat követel, amely akár megvalósul, akár nem, legkésőbb jövőre sor kerül az országgyűlési választásokra, amelyen a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség kiváló esélyekkel indul.

Többek között a Fidesz terveiről kérdeztük **Balog Zoltán** fideszes képviselőt, az Országgyűlés Emberi Jogi, Kisebbségi, Civil- és Vallásügyi Bizottságának elnökét.

Balog Zoltán, az Országgyűlés Emberi Jogi, Kisebbségi, Civil- és Vallásügyi Bizottságának elnöke
Fotó: Onucsán Ete

– Ön szereti a Jobbikot?

– Én a Fidesz frakció tagja vagyok a Magyar Országgyűlésben. Mit szeressek egy bennünket folyamatosan támadó parlamenten kívüli párton? Az egy másik kérdés, hogy a nemzeti radikalizmus, melyre a Jobbik hivatkozik, nem áll tőlem távol. Úgy gondolom, a magyarság – melynek része a magyar cigányság is – sorskérdéseire radikális, vagyis alapvető és gyökeres válaszokat kell adnunk, különben nem tudjuk megoldani a válságot. Hiszen egyre nyilvánvalóbb,

hogy a válság, melyben vagyunk, nemcsak a gazdaság, a szociális ellátórendszer, a munkaerőpiac, az oktatási rendszer válsága, hanem az emberi lelkek, az emberi értékek kerültek válságba. Gyógyítani ma nem egyszerűen a kapitalizmus torokgyulladását kell, hanem bizony egy súlyos dagadt betegséget.

– Ön szerint ki pénzeli a Magyar Gárdát?

– Ezt talán a Nemzetbiztonsági Hivattaltól, **Szilvási György** minisztertől kellene megkérdezni.

– Készül-e megfelelő válasszal a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség arra a kemény, mondhatni kíméletlen kampányra, amelyet maga Gyurcsány Ferenc ígért az uniós választásokra?

– Szomorú és felháborító, hogy miközben ezrek és ezrek sülyednek egyre mélyebb nyomorba, miközben egyre kevesebb a munkalehetőség, miközben adósságba fullad a családok jelentős része, **Gyurcsány Ferenc** munka és kormányzás helyett kampányol. Legfőbb gondja, hogyan tudja politikai ellenfeleit lejáratni, megsemmisíteni, a politikai életből kizárni. Ebben utódja, **Bajnai Gordon** hűséges tanítványa, még ha stílust is váltott. A mi válaszuk erre annak a bemutatása, hogy létezik jó kormányzás, s ha miénk lesz a kormányzati felelősség, akkor mindent meg fogunk tenni az ország és az emberek lecsúszásának megakadályozására.

– Legkésőbb jövőre mindenképpen sor kerül a parlamenti választásokra, amelyet várhatóan a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség nyer. Ha a Jobbik bekerül a Parlamentbe, közösen fognak kormányozni?

– A Jobbik elnöke egy interjúban január elején azt nyilatkozta, hogy ha bekerülnek a Parlamentbe, akkor a Fidesz ellenzéke lesznek. Ebből is látszik, hogy nem szövetségekről van szó. Mi azokkal az emberekkel szeretnénk koalíciót kötni, akik valóságos változásokat akarnak, nem pedig politikai pártokkal, akik a jövődől hatalomban akarnak részesülni.

– *Mit tud tenni Ön az Emberi Jogi, Kisebbségi, Civil- és Vallásügyi Bizottság elnökeként a cigánysággal szemben, egyre inkább erősödő szélsőséges hangok megnyilvánulásával szemben?*

– Eddig is megragadtam minden lehetőséget, hogy elmondjam: a cigányság és a nem-cigányok jövője össze van kötve. Vagy együtt javul az életünk, együtt leszünk sikeresek, vagy mindannyian vesztesek leszünk, cigányok és nem-cigányok. Egymás rovására nem tudunk előre jutni. Ha ezt az eszünkkel felismerjük, akkor máris úgy tekintünk egymásra, mint szövetségesekre. De ahhoz, hogy ki tudjunk állni egymásért és egymás mellett, az is kell, hogy nyíltan és őszintén beszéljünk a problémákról: az ellopott roma pénzekről, a különböző bűncselekményekről, a kisebbségi önkormányzati rendszer működési zavarairól. S ami talán a legfontosabb: be kell mutatnunk a békés egymás mellett élés jó példáit, a tisztességesen dolgozó cigány embereket, a tehetséges cigány fiatalokat, a cigány kultúra gazdagságát – a cigányok emberi arcát. Mindannyiunkat Isten teremtett, s egyenlőnek teremtett, ha nem is egyformának. Aki bőre színe, vallása, származása miatt megalázza, megsérti, megtámadja a másik embert, vele szemben a törvény szigorával kell fellépni.

– *Hogyan vélekedik erről a Fidesz?*

– Mi erősíteni fogjuk a közbiztonságot, munkát fogunk adni azoknak, akik dolgozni akarnak. S közben elutasítunk minden félelemkeltő hangot, felvonulást, akciózást. Ha miénk lesz a kormányzati felelősség, nem fogjuk tűrni, hogy bárki megfélemlítse a cigányokat, vagy bármely más népcsoportot. Azt kívánjuk elérni, hogy Magyarországon csak azoknak kelljen félniük, akik nem a törvényes úton járnak.

„Mindannyiunkat Isten teremtett, s egyenlőnek teremtett, ha nem is egyformának.”

– *A cigányság azt várja el a Fidesz – Magyar Polgári Szövetségtől kormányzás esetén, hogy szakszerű, átfogó, átlátható és hatékony cigánypolitikát valósítson meg. Mi a garancia rá, hogy ez így is lesz?*

– A garancia erre maga a cigányság lehet. A Lungo Drommal kötött szövetségünk több mint tíz évre tekint vissza. Ez ma Magyarországon a legnagyobb és legszervezettebb cigány közösség. Ezt még ellenfelei is elismerik. Az ő dolguk az, tőlük várjuk, hogy megfelelő súllyal képviseljük a cigányságot a következő kormány programjában. De rajtuk kívül is rendelkezünk azokkal a szakemberekkel, akik nemcsak értenek a dolgukhoz, hanem szívügyüknek is tekintik a közös cigány–magyar felemelkedést. A következő, legfontosabb feladat, hogy az európai választásokon megmutassuk, akik új kormányt, új politikát, valódi változásokat akarnak, azok tesznek is érte. Elmennek szavazni, s egyértelműen kifejezik, elégük van az MSZP–SZDSZ-kormányból.

Balog Zoltán életrajza

Balog Zoltán 1958. január 7-én született Ózdon. 1976-ban érettségizett a Debreceni Református Kollégium Gimnáziumában. Református teológia tanulmányai előtt betanított esztergályosként dolgozott a Diósgyőri Gépgyárban.

1978 és 1983 között Debrecenben, Budapesten, Berlinben és Halléban tanult teológiát. Lelkészi diplomát a Budapesti Református Teológiai Akadémián szerzett 1983-ban. 1983–1987 között református lelkész volt Maglódon és öt szórványgyülekezetben. Két évet töltött posztgraduális egyetemi ösztöndíjjal Tübingenben.

Teológiai tanácsadója volt az Európai Egyházak Konferenciájának, 1991 és 1994 között pedig a Fidesz parlamenti frakciójának. 1993-tól 1996-ig a Bonni Egyetem Ökumenikus Intézetének tudományos munkatársaként dolgozott. 1996-tól a Budapesti Németajkú Református Egyházközség lelkésze, jelenleg azonban szünetelteti lelkészi tevékenységét.

1998–2002-ben a Magyar Köztársaság miniszterelnökének főtanácsadója, 2002 és 2003 között a Köztársasági Elnök Hivatalában a Társadalompolitikai Főosztály vezetője volt.

2003. december 1-jétől a „Szövetség a Polgári Magyarorszáért” Alapítvány kurátora és főigazgatója volt. Ezen megbízatása 2007. április 16-ával megszűnt. Azóta az Alapítvány kuratóriumi elnöke.

A 2006-os országgyűlési választásokon országos listán szerzett mandátumot. 2006. május 30-tól a Magyar Országgyűlés Emberi Jogi, Kisebbségi, Civil- és Vallásügyi Bizottságának elnöke.

Nős, öt gyermek édesapja.

Felelet az életnek

Ismerős a kép: a gyógyszerárban az idős nénike a pénztárcájában kotorászik. Csak annyi gyógyszert vált ki, amennyire telik, és csak azt kéri, amelyik a legszükségesebb. Arcán folyik a könny. Ő szegyenkezik, pedig nem neki kellene.

A boltban, a piacon az árakat látván úgy érezzük, mintha nem is ezen a bolygón élnénk. A munkanélküli már rég feladta, hogy állást találjon, aki még dolgozónak mondhatja magát, azzal a gondolatral ébred, vajon meddig mehet még be a munkahelyére.

Embertársaink sokasága konténerekből guberál. Nagy anyagi-jövedelmi különbségek választanak el bennünket egymástól. A félelem mindennapos társunkká vált. Milyen lesz a holnapunk, hogyan alakul a jövőnk? A jövedelmet addig látjuk a tenyerünkben, amíg megszámoljuk. Aztán csekkre írt számokká változik, s elindul havi megszokott útján. Csak a legfontosabbakra elég legyen a pénz! Mindig a befolyt összeg nagysága határozza meg a családokban a lehetőségek mikéntjét.

Aggódunk, miből telik majd arra, amire kell! Rendszerint az újabb lemondásokból. Élelmiszerre megy el a legtöbb, majd a rezsire, az OTP-részletekre. Gyermekes családoknál folyton vannak állandó kiadások, hiszen a lurkók napról napra nőnek.

Sok család még ki sem heveri a tanévkezdés anyagi csapásának sokkját, máris jön az újabb. Az utódok megfelelő ellátása elsődleges feladat. Tanuljanak és vigyék többre, mint a szüleik.

Létezni vagy fizetni – ez itt a kérdés, de enni muszáj.

Növekszik a kifizetetlen számlák súlya, levegő után kapkodunk.

Mit tehetünk?

A negatív tendenciák ellenére próbáljuk kialakítani azokat a lehetőségeket, amelyekkel napi megélhetési gondjainkat enyhíteni tudjuk. Mai világunkban felértékelődött a házas férfiak és varmi, kötni tudó nők ázsiója. Egyre több családban van egy kereső csupán. Otthon a feleséget helyettesítő férj jobban feloldja magában a munkanélküliség okozta lelki problémákat, ha konkrét napi feladatai vannak. Ha a családnak szüksége van házimunkájára, nem érezheti magát felesleges embernek. Másként tekintenek rá a gyermekei is, mivel több ideje jut rájuk, mint régebben.

Egy biztos: a kocsma nem lehet megoldás. Iskolai szülői értekezleteken gyakran hallani panaszkodó anyukákat, akikre a munkahelyin túl az otthoni teendők is rászakadnak. Az anyagi nehézségek mellett a széthúzás, az ellentétek ilyenkor a házasságot is a válás mezejére vihetik.

Jó, ha van egy kiskert, hobbitelek. A saját kezűleg megtermelt javak spórolásra adnak lehetőséget. Kulturális igényeinket a drága könyvek, újságok vásárlása helyett megfelelő időbeosztás mellett a könyvtárban élhetjük ki. Keresni kell a konkrét elfoglaltságokat. Ez

A fotó illusztráció

átalakítja az embert, mássá teszi belső értékeit. Egy helyi kirándulás, nyelvtanulás házi módszerrel is hozhat változást elkeseredett szemléletünkben. Egy könyv, DVD jelentheti azt az örömet egy szegényebb családban, mint egy drágább ajándék „módoséknál”.

Gyermekeinket is ösztönözni kell a takarékoskodásra. Nekik is vannak vágyaik, céljaik, a jó tanulást tehát jutalmazni kell – a realitás határain belül. A gyermek is boldogabb, ha érzi, odafigyelnek rá, figyelembe veszik a véleményét. A családi megértés a bajokat jobban elviselhetővé teszi, az összefogás segít az akadályok leküzdésében.

Változásra várva

Életminőségünk csökkenése régen elkezdődött. Azelőtt szorgos munkával gyarapodni is lehetett. Mára a tartalékok elfogytak, felértük őket. Ma munkahely, bizton-

ság után vágunk, gazdasági, erkölcsi változásra, megújulásra várunk. Az egzisztenciális nehézségek átformálták emberi arculatunkat. Közömbösekké lettünk. Magunkba zárkozunk, mások problémái nem érdekelnek bennünket.

Így van ezzel az egész országgal. Pedig hit, remény nélkül nem lehet előrelépés. Ellentét, széthúzás helyett párbeszédre, megegyezésre lenne szükség a biztosabb jövő érdekében. Mert az idő ellenünk dolgozik.

Nyugdíjasok

Az ország lakosságának közel egyharmada nyugdíjas. Sokat dolgoztak, dolgoznak, bölcsek az élet dolgainak megítélésében. Oda kell figyelni rájuk. Sokan élnek közülük családban, nagyobb emberi közösségekben, de még többen magányosan, elhagyatottan. Ahány idős ember, annyiféle emberi sors. Ami viszont azonos

bennük: bíznak az igazság, a tisztesség erejében, életük jobbá válásában.

Ők, több mint két és fél millióan a ma nyugdíjasai. Készültek, készülnek róluk írások, filmriportok: örömeikről, problémáikról, viszszaadva a lelki, érzelmi reakciók hátterét, apró mozaikokból állítva össze a képet, keresve a kiút lehetséges módozatait.

A feldolgozások aktualitását az elszegényedés növekedése adja e társadalmi rétegnél. A különböző sorok bemutatásakor az olvasó, a néző vajon át tudja-e érezni a helyzetek hétköznapi kényszerét, az idős

kiszolgáltatottságát? Az életből vett példák sorolhatók. Ha a nyugdíjas szülők gyermeke állástalan, a kölcsönös anyagi támogatás lehetősége kizárva.

Vagy vegyük a szociális otthonokban élők esetét. A térítési díjak magasak, a nyugdíjak pedig... A kevés összegből marad, ami marad. A betegség állandóan lesben áll, a gyógyszerek elviselhetetlenül drágák. Az idős generáció annak idején nagyon megtanulta, hogyan kell beosztani a pénzt, de sokszor ez sem segít. Ahogy ők mondják: marad a leszokás bizonyos dolgokról és a kivárá. Remény, hogy éle-

tük jobbra is fordulhat még. Ez a vigaszuk.

Egyre inkább perifériára szorúlnak, és a társadalom kisemmizettjeinek érzik magukat. S van e rétegnek egy különleges része: az egészségi okok miatt leszázalékolt nem túl idős korosztály. Különös világ ez. Betegségük az élet hirtelen jött fordulatának eredménye. Az utóbbi években az ilyen emberek száma megnőtt. Vajon hogyan érintette őket lelkileg a sors „meglepetése”? Mik a terveik, hogyan képzelik el a további utat? Van-e megoldás arra, hogy problémáik ismeretében teljes értékű emberként próbáljanak a tár-

sadalom hasznos tagjai maradni? Súlyosabb esetekben mennyire tehetik próbára a hétköznapi gondozást ellátók emberi jellemét? Milyen az így kialakult kommunikáció? Meddig terjedhet a megértés, a tolerancia? Megválaszolatlan kérdések és – a segítség, a humánusabb felfogás ellenére is – megoldásra váró feladatok.

Talán a gazdaság fejlődésével, a társadalom szemléletének megváltozásával e réteg helyzete is változni, javulni fog. S akkor már nem lesz annyi kérdőjel sem...

Józsa Zoltán

ÉLET ÉS HIVATÁS

Követendő példa

„Csak úgy lehet dolgozni, ha nagyon erős az emberi eszménybe vetett hitünk”

A Putnokon élő Imréné Pásztor Mária, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Idősek Otthona mentálhigiénés csoportjának vezetője, valamint az ózdi Családsegítő Szolgálat pszichológusa. Kisugárzása van az emberekre. Az első találkozásnál megérezni: számára érték minden ember.

Édesanyjának köszönheti együtt érző, beleérző képességét, az emberekbe vetett bizalmát, hitét. Egész korán megmutatkozott szociális érdeklődése. 1975-ben elvégezte az ELTE pszichológia szakát, majd öt évig dolgozott pszichológusként az Ózdi Kohászati Üzemek üzempszichológiai osztályán. Ekkor férjhez ment egy etióp állatorvoshoz, akit követett külföldre, mivel a férj a Német Szövetségi Köztársaságban és Lesothóban vállalt munkát. *Pásztor Mária*, mivel nem kapott állást, ekkor tanult meg angolul, s ekkor született meg fia.

A család 1985-ben telepedett le Etiópiában, ahol ki-

lenc évig éltek. A pszichológusnő 1988-tól az Addisz Abebai Egyetem Pedagógiai Kutatóintézetének tudományos munkatársaként több kutatási munkában vett részt, s angol nyelvű tanulmányt írt az egyetemisták tanulmányi előmenetele értékelési gyakorlatának témakörében. Sokkal jelentősebbnek tartja azonban, hogy munkatársa volt mikrobiológus férjének, akinek kutatásaiban is részt vett, és három egyetemi jegyzet kettőjük nevéhez fűződik.

Azért szeretett Etiópiában élni, mert minden nap új és sokszor lélegzetelállító tapasztalatokat hozott, s a továbblépés kreativitást kívánt

tőle. Férje váratlan halála miatt azonban fiával visszatért Magyarországra. Elmondása szerint ennek a tragédiának a túlélése sok mindenre megtanította, ami segíti jelenlegi munkájában is. 1996-tól az ózdi Esély Gondozóházban hajléktalanokkal és szenvedélybetegekkel dolgozott, valamint heti öt órában a Családsegítő Szolgálat pszichológusa. 1998-tól a pszichológusi tevékenység mellett a szintén ózdi székely Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Idősek Otthona mentálhigiénés csoportjának vezetője. Mély együttérzéssel és felelősséggel törődik az egyszerre sok problémával küszködő és a szociális

hálóból kirekedt emberekkel. Ez nagy kihívást jelent, s kiégés nélkül csak úgy lehet végezni, ha nagyon erős az emberi eszménybe vetett hitünk.

Imréné Pásztor Mária hite és természetéből fakadó emberszeretete is segíti ebben. 2000-ben újra férjhez ment, így ismét kerek a család. A mélyen humanista pszichológusnő minden embernek segítő kezet nyújt. Eddigi emberi és szakmai életútja is ezt prezentálja, ami mai világunkban követendő példa.

Mert nagy szükség van rá.

Józsa Zoltán

Húsvét

A húsvét a keresztény egyház legnagyobb ünnepe, Jézus Krisztus feltámadásának emléknapja, mozgó ünnep. Virágvasárnapkal kezdődik és fehérvasárnapig tart, 40 napos böjt előzi meg. A „húsvét” elnevezés a böjtölés befejezésére, a hús újbóli magunkhoz vételére utal.

A 40 napos böjttel **Jézus** 40 napos sivatagi böjtjére emlékezünk. Már a nagyböjttel elkezdődnek a húsvéti előkészületek, ez alatt a 40 nap alatt lemondunk a húsról, ahogyan Jézus is lemondott az életéről az emberiségért. Ezzel méltóképpen felkészülünk Jézus feltámadása emléknapjának, a húsvétnak a megünneplésére.

A húsvét sok szálon kapcsolódik a tavasz megérkezéséhez, az újjászületéshez, a termékenységhez. Ide sorolható például a villózás, más néven zöldágjárás népi hagyománya, amely a termékenységet segíti elő. Lényege, hogy az ággal megütögtették a fiatal lányokat, így biztosítva termékenységüket.

Nagyhét

A húsvét előtti utolsó hét s a böjt utolsó hete a nagyhét, amely virágvasárnapkal kezdődik, húsvétvasárnapig tart, s amelynek jelentősebb napjai: nagycsütörtök, nagypéntek, nagyszombat. A hét első felében az asszonyok feladata a nagytakarítás, a mosás, a meszelés volt.

Virágvasárnap a húsvét előtti vasárnap, Jézus Jeruzsálembe való bevonulásának ünnepe. Hazánkban virágvasárnap szokás a barkaszentelés. A mediterrán országokban palmaágat szentelnek, de mivel mérsékelt éghajlaton – mint amelybe Magyarország is tartozik – nem honos a pálma, itthon barkát szoktak szentelni helyette. A megszentelt barkának gyógyító, rontásűző szerepet tulajdonítanak.

Nagycsütörtök az utolsó vacsora napja, ekkor elhallgatnak a harangok, amelyek a hagyomány szerint Rómába mentek, hogy Jézust gyászolják. E napon szokás a **Pilátus**-verés vagy -égetés, amikor a Pilátust szimbolizáló bábut megverik vagy elégetik. Nagypénteken pedig Jézus keresztre feszítéséről emlékezünk meg, a szertartásokban a gyász játszik kiemelt szerepet a szigorú böjt mellett. Ekkor passiójátékokat tartanak, amelyek során eljátsszák Jézus szenvedéstörténetét. E napon tiltott a földművelés, a kenyérsütés, a mosás, a fonás. Nagyszombat már a feltámadás jegyében zajlik. Ezen a napon feltámadási körmenetek indulnak, tűzszentelés és vízszentelés zajlik. Az új tűz gyújtása a remény jelképe. Lezárul a böjt is. Ekkor a harangok is „visszajönnek”

Rómából, s újra megszólalnak.

Húsvétvasárnap

Ez a nap Jézus feltámadásának emléknapja. Húsvétvasárnap időpontját a niceai zsinat 325-ben a tavaszi napéjegyenlőséget követő holdtölte utáni első vasárnapra tette. A húsvét időpontja így március 22. és április 25. közé esik. Idén április 12–13-án volt húsvét.

Jézus feltámadásának ünneplése a 8. században vált általánossá, ám már a 3. századból is maradtak fenn róla feljegyzések. Ezen a napon tilos volt főzni, mosni, seperi. Ekkor szentelték meg a húsvéti ételeket, a sonkát, a tojást, a bárányt, a kalácsot, s ezek elfogyasztásával kezdődött újra a hosszú böjt utáni húsos étkezés.

Bizonyos területeken húsvétvasárnap hajnalán szokás volt valamilyen magaslaton megnézni a napfelkeltét, hiszen a felkelő nap a feltámadás jelképe.

Húsvéthétfő

A húsvéthétfő hagyományosan a locsolkodás napja. Ez nem egyházi, hanem világi szokás. Már a 17. századból maradtak ránk írásos emlékek a locsolkodásról, amelynek alapja a víz megtisztító, megújító, termékenységváró erejébe vetett hit.

Régebben a lányokat egy vödör vízzel locsolták meg vagy megfürdették őket a pataokban. Manapság – a két világháború közötti időszak óta – már csak bizonyos területeken van szokásban ez a hagyomány, víz helyett illatos kölnikkel locsolkodnak a férfiak, fiúk. (Érdekesség,

hogy a régi Csík megyében vagy a Nyírségben kedden a lányok locsolták meg a fiúkat.) Főként a kisebbek verset is mondanak, cserébe pedig általában piros tojást kapnak. Napjainkra sajnos elanyagiasodott a húsvét is, sok kisfiú a pénz reményében indul locsolkodni.

Íme egy húsvéti locsolóvers:

*Kelj fel párnádról szép
ibolyavirág,
Tekints ki az ablakon, milyen
szép a világ!
Megöntözlek gyorsan
a harmat friss illatával,
Teljen a talicskám sok szép
piros tojással!*

A locsolás mint népszokás az eredetmagyarázat szerint onnan fakad, hogy a Jézus sírját őrző katonák az oda érkező és Jézus feltámadását fölfedező, ujjongó asszonyo-

kat öntötték le vízzel, hogy azok lecsillapodjanak.

Napjainkban egyre ritkább a húsvéti locsolkodás tradíciójának megtartása (természetesen azonban még nem merült feledésbe), sokan inkább a kirándulást választják a hétfői szabadnapon. A húsvét előtti hetekben az ország számos területén várják az érdeklődőket színes húsvéti, hagyományörző programokkal.

A húsvéti ünnepkör a pünkösdvel zárul. (A pünkösti hagyományokról következő lapszámunkban olvashatnak.)

A húsvéti tojás

A tojás díszítése és ajándékozása a húsvét ünnepelésénél is korábbra tekint vissza. Már az ókori Egyiptomban is helyeztek díszes tojásokat a sírokba. Magyarországon pedig a hon-

foglalás előtti avar kori sírokban találtak díszített tojásokat.

A tojás a termékenység, az újjászületés szimbóluma, a kereszténységben pedig a feltámadás jelképe lett. A húsvéti tojás egyházi áldásban részesítéséről a 4. századtól van

A húsvéti nyúl

Vitatott a nyúl és a húsvét összekötésének eredete. A húsvéti nyúl figurája hazánkba Németországból került a 19. század folyamán, de kialakulásának történetét homály fedi. A hagyomány

tudomásunk, díszítéséről pedig a 13. századtól maradtak fenn írásos emlékek. Régen a tojás is böjti tilalom alatt állt, így az ünnepre sok összegyűlt, s ezeket a böjt után nagy mennyiségben fogyasztották vagy ajándékozták az emberek.

A húsvéti tojás festésének, díszítésének régi hagyománya van. A hímes tojást a lányok, asszonyok készítik, és adják át az őket meglocsoló férfiaknak, fiúknak. Úgy tartják, a húsvéti tojás festéséhez használt vörös szín Jézus vérének jelképe.

szerint a jó gyerekeket a Máigikus Nyuszi egy csokoládétojásokkal teli kosárral ajándékozza meg.

Egy legenda pedig arról szól, hogy a nyúl eredetileg madár volt, de a germán *Eostre* vagy *Ostara* istennő négy lábú állattá változtatta. Innen ered a húsvéti nyúl és a tojás összekapcsolása. Mindkettő – a tojás és a nyúl is – a tavasz és a termékenység megérkezését jelképezik, és nem állnak szoros összefüggésben Jézus halálával. A nyúl szaporasága miatt vált a termékenység szimbólumává.

Jézus kereszthalálának története

A Biblia szerint *Jézus Krisztus* útra kelt, hogy a zsidó húsvétot Jeruzsálemben ünnepelje meg. A városba érkezésére virágvasárnap emlékezünk. A városban szeretettel, s a béke jelképével, pálmaággal fogadták az emberek. A főpapok azonban féltették a hatalmukat, nem nézték jó szemmel Jézus tanításait, és meg akartak szabadulni tőle, ezért cselhez folyamodtak. Megbízták Jézus egyik tanítványát, *Júdást*, hogy árulja el őt a katonáknak.

Krisztus az akkor szokásos húsvéti vacsorát tizenkét tanítványa körében költötte el. Ezt nevezzük utolsó vacsorának, hiszen ez volt Jézus utolsó vacsorája halála előtt. Ezen az estén Jézus már tudta, hogy egyik tanítványa el fogja árulni. Erre még aznap éjjel sor került. Krisztus megkérte tanítványait, hogy virrasszanak vele, ők azonban elaludtak, Jézust pedig – Júdás közbenjárásával – a katonák elfogták, és másnap Júdea római helytartója, *Pontius Pilatus* elé vitték. Mivel Jézus azt állította magáról, ő Isten gyermeke, ezért istenkáromlással vádolták. Pilatus azonban lehetőséget akart adni neki, hogy megmeneküljön a haláltól, ezért kihirdette, hogy a nép kívánsága szerint egy rabot aznap szabadon engednek, a tömeg azonban nem Jézust választotta. Pilatus pedig mosta kezét, jelezve, hogy neki semmi köze nincs Krisztus halálához. Jézus fejére tövisszörűt tettek, és ő elindult a hatalmas kereszttel a vállán a Golgota-hegyre, ahol végül keresztre feszítették, és meghalt az emberekért. Mindez pénteki napon történt. Vasárnap három asszony érkezett a sírhoz, ahová Jézus holttestét helyezték, amikor megjelent egy angyal, és tudatta velük, hogy Jézus már nincs ott, hiszen feltámadt.

Tanuljunk cigányul!

Új rovatunk segítségével azoknak szeretnénk kedvezni, akik már elsajátították a cigány nyelv alapjait. Az alábbi gyakorlatok megoldásával gyakorolható az eddig elsajátított nyelvtudás.

Észrevételeiket, javaslataikat Szerkesztőségünk címére várjuk.

Irányított fogalmazás

Fogalmazzon levelet az alábbi szempontok alapján!

Gratuláljon a barátja kisfiának születéséhez!

1. Fejezze ki gratulációját, majd kérdezze meg, hány kilóval született a kisbaba, milyen nagy, milyen a szeme színe stb.
2. Mondja el az újdonsült kismamának, mire kell majd számítnia kezdetben!
3. Mesélje el, milyen nehézségei támadtak, amikor első gyermeke megszületett!
4. Ígérje meg, hogy amint lehet, személyesen is gratulálni fog!

Megoldás:

Muri Drago Amalica!

Asundom hoj rakhadyilas tyo cino shavo. Tavel tuke baxtalo. Te del les o Del but zor thaj sastyipe, thaj te zhutil o Del te bararaves les opre loshasa. Sode kilenca rakhadyilas tyo cino shavo, sosko baro si, soske leske jakha, thaj soske leske bal? Pe kaste mezilpe?

Zurales shukar si kana rakhadyol varikas shavoro, de but but butyi avlatu zhikaj chi avla shove shonengo. Ratya chi sovesa but, zhi zhanesa avri te sovestu ke trubul te xaxaves thaj ande uzhen de te shos le shavores. Dyese khinyi avesa, thaj vi dyese avlatu butyi dosta. Pe baxt situ dosta thut te desles.

Kana muro angluno shavo rakhadyilas man nas thud, dyese inke nas pharo mange, de kana ratyi sas atunchi chi zhanglem pasha mande te lavles haj te davles chuchi, ke avri sas te zhav ande kinda, kothe kiradem leske thud thaj xaxademles. Kado but vrama las mandar, thaj cerra vrama sas man te sovav.

Sar avlama vrama me zhav tumende, ke kamav te dikav vi tut, thaj vi tye cine shaves.

Po telefono dav duma hoj savo dyes zhanav te zhav.

Butivar chimudavtu, tyi amalica,
Stella

Iskirisardem muro lil ande Kalocsa, 2005. március 15.

Készítette: Nagy Ludmilla
2005. március 15.

Szövegértelmezés

Olvassa el a szöveget, és válaszoljon a lenti kérdésekre!

Jekhar sas, hoj le Devleske ande leski godyi avilas, hoj tele dikhel pe phuv. Sar dikhelas, sakokaj le romen dikhlas. Chudisarlas hoj kesave but zhene si, thaj chi hatyarlas sostar xanpe kattyi.

– Zha Peter! Dikh sar trajon le roma, thaj so chi fajol lenge, sostar si kado but xape.

Sunto Peter gindyjaspe jekh cerra, hoj ande soski musura te zhal tele pej phuv, ke aba zhanel, hoj opre pinzharenales, thaj avri zhanen o chachipo thaj sakon opre lel pesko legmaj lasho muj. Kade, kodo gindyisardas, hoj romane shaveske huravelpe.

Loshasa reslas ando jekh gav. Legmaj anglal buzhangle rom beshenas. Andre das duma:

– Te del o Del lasho dyes!

– Lasho tyo dyes! – das palpale duma e romnyi, kon manro pekela.

– Sosko felo rom san?

– Kolompari som – phendas sigo o Sunto Peter. – Bokhalo som. Dema jekh cino manro! Dikhav, akanak pekesles. Lashi sung siles.

– Inke naj gata – phendas e romnyi pachasa, ke sigo garadas o manro sar dikhlas ke avel o streino manush. – Av palpale, te kames te xas anda leste – phendas e romnyi, ke gindyisardas, hoj chi kade chi avel palpale kado kolompari anda jekh kotor manro.

De e balajari romnyi na mishto gindyisardaspe, ke o shavo, o Sunto Peter pala jekh cinyi vrama palpale avilas. Darajlas e romnyi, kana ashundas hoj bashol o vudar thaj avel andre o shavo.

– De chi kade chi davlas! – gindyisardas ande peste e romnyi. Chi kamlas chi te maladyol lesa, hoj te na trubul pesko xanzhvalipo te sikavel. Ando sidyaripe kodo rakhlas avri, hoj so ando kolco tordyolas balaji, tela late garadyol.

Andre ushtyel o shavo, o Sunto Peter. Dyes del, krujal dikhel, de naj khonyik. Zhukarel, hajkam avri gelas varikaj e romnyi thaj sigo avel palpale... Sar kothe dikhel ando kolco, sama lel la tordyindo balaja. De so dikhel?! Tela balaji avri dichol la romnyaki coxa.

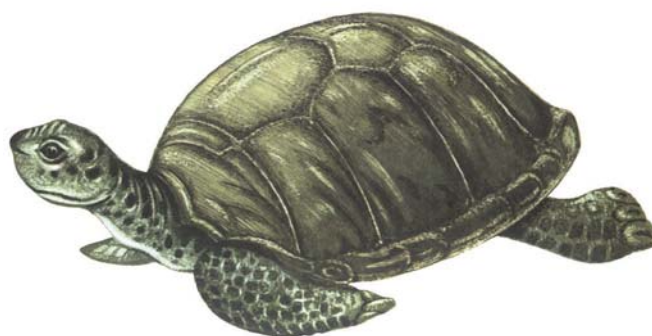
Chi na naj nasul! – assalpe o shavo. E romnyi pej phuv kade avri pashilas, sar jekh zhamba, feri jekh balaji si pe lako dumo.

– Kesavo pedo chi kade naj! Tu losardan tuke. Pala kadi balajaki zhamba aves. Tyiri dosh, ke xanzhvali sanas.

Vi kodi kerdyilas.

Kérdések:

1. Kit küldött le Isten a földre?
2. Miért küldte Isten a földre Szent Pétert?
3. Mit tett az asszony, amikor a cigánylegény visszatért?
4. Mivé változtatta Szent Péter az irigy asszonyt?
5. Miért változtatta át?

1. Szent Péter.
2. Azért küldte Isten Szent Pétert a földre, hogy az megapaszta, hogy mi nem tetszik nekik.
3. Elbűjt a teknő alá.
4. Teknősbékává.
5. Azért változtatta teknősbékává az asszonyt, mert az irigy volt és nem adott Szent Péternek kenyeret.

Válaszok:

Cigány kifejezések

A család

E familija

Sar bushos?

Kaj beshes?

Me ando foro beshav.

Vi tu ando gav beshes?

Si man dad haj dej.

Si tut phral?

Si man phenya.

Sode phral si tut?

Si man shtar phenya.

Sode bershengo/i san?

Me bish bershengo/i som.

Si amen mami haj papo.

Muro dad ande fabrika kerel butyi.

Muri dej khere si.

Muro maj phuro phral naj khere

Si les romnyi, haj duj shavora.

Si tumen vurdon haj grast?

Amen si duj grast haj jekh vurdon.

Kaskoj kado grast?

Kaskoj kado lasho vurdon?

Kas si but grast?

Si man duj shave, haj duj sheja.

So kerel khere tyi dej?

Muri dej zumi kiravel.

Kon phirel ande shkola?

Me aba chi phirav ande shkola.

So keren kurkone?

Tyo dad sode bershengoj?

Akanak tranda bershengoj.

Si tumen kher?

Amaro kher cinoj, de me kamav les.

Ame phares trajisaras, ke naj amen dosta love.

Mure dades naj butyi, chi rodel love.

Amari familija kameljekhavres.

A család

Hogy hívnak?

Hol laksz?

Én városban lakom.

Te is falun laksz?

Van apám és anyám.

Van fivéred?

Vannak nővéreim.

Hány fivéred van?

Van négy nővérem.

Hány éves vagy?

Én húsz éves vagyok.

Van nagyanyánk és nagyapánk.

Apám a gyárban dolgozik.

Anyám otthon van.

Idősebb fivérem nincs otthon.

Van neki felesége és két gyereke.

Van kocsitok és lovatok?

Nekünk van két lovunk és egy kocsink.

Ki ez a ló?

Ki ez a jó kocsik?

Kinek van sok lova?

Van két fiam és két lányom.

Mit csinál anyád otthon?

Anyám levest főz.

Ki jár iskolába?

Én még nem járok iskolába.

Mit csináltok vasárnap?

Apád hány éves?

Most harminc éves.

Van házatok?

A mi házunk kicsi, de én szeretem.

Mi nehezen élünk, mert nincs elég pénzünk.

Apámnak nincs munkája, nem keres pénzt.

A mi családjunk szereti egymást.

Cserha kőborlása

Sáfar Sándor és Wuscher Anna gyűjtése - 1. rész

Réges-régen, még az öregapám idejében élt Alsó-Indiában egy cigánylegény: Cserha. Apjával, anyjával, nyolc testvérével lakott egy putriban.

Már kiszemelt magának egy szép cigánylányt: Viloját. Meg is mondta neki, hogy feleségül veszi, de az esze távol tartotta a lánytól. Nem kelhettek egybe, mert mind a ketten szegények voltak. Nem telepedhettek külön. Most is végigfagyoskodták a telet, mert hiába hozott Cserha minden nap egy-egy nagy fát az erdőről, a putri szelelt, mint a pipa. Minden meleg kiszökött. A sok pulutykára meg gondolni sem szeretett, amit a télen megevett.

Végre tavasz van – állapította meg egy reggel, amint kilépett a putriból. Gyöpös a határ, virágoznak a fák, az orgonák és a gyöngyvirág. Törte a fejét, hogy ő most már mihez kezdjen. Kifeküdt a putri elé a gyöpre, hogy könnyebben járhasanak a gondolatok a fejében. Azt tudta, hogy neki menni, menni, menni kell. Öregapja is mondta, hogy a cigánynak ez a sorsa. Most érezte igazán, hogy öregapja igazat beszélt, mert erősen elővette a mehetnék.

Búcsú nélkül megy el, gondolta első pillanatban. Nem jó! – kapott észbe. Siratná apja, anyja, testvérei, a rokonság és persze Viloja.

– Hát akkor legyen, ahogy az illendőség kívánja!

Összeszedte minden bátorságát, és az apja elé állt.

– Berbej! Rám jött a mehetnék. Nincs maradásom. Elmegyek világot látni. Ne félj, nem leszek csajbiros! Mindent megteszek, hogy gazdagon jöhessenek haza.

– Menj, fiam, ha menned kell! A te korodban én is jártam egyet a világban, mert az élet edzi, erősíti meg az embert. Hanem, hogy ne menj üres kézzel, adok neked egy kis erszényt. Na ne örülj olyan nagyon, nem pénz van benne, hanem egy kis aranyból való emberforma. Sokszor nézegettem, s én úgy gondolom, hogy a Szent Isten képmása. Az egerszegi búcsúban egy barnaruhás pap nyomta a kezembe, mi-

közben azt magyarázta, hogy ez a szobor segítségemre lesz, ha bajba kerülök. Nagy szerencse akkor ér, ha feltalálom az Ólomfejű barátot. Megismerem, mert hasonlít a kis szoborra, és nála van a szobor párja. Az Ólomfejű barát megszabadul az átoktól, téged pedig nagyon, nagyon gazdaggá tesz, ha felkeresed. Én nem hiszek a könynyen jött gazdagságban. Életemben minden fillérért, minden falat kenyérért keményen megdolgoztam. Ne feledd, a szegénység nem könnyen hagyja el az embert! Azért tudod, próba, szerencse. Tedd a tarisznyádba a szobrocskát, hátha nálad beválik a barnaruhás pap jóslata.

Berbej még be sem fejezte az okítást, Cserha még meg sem köszönhetette, amikor már sírva lépett elébe az anyja.

– Fiam! Nincs még egy falat kenyérünk sem, nem tudok ennivalót adni az útra. Helyette adok egy szép köves gyűrűt. Szerencsét hoz, meglásd. Ha egyszer fordítod meg az ujjadon, láthatatlanná tesz, ha kétszer fordítod meg, azonnal ott teremsz, ahol akarod, ha háromszor, minden beteget meg tudsz gyógyítani, de még a halottat is feltámaszthatod.

– Hát ez a gyűrű segítette anyámat a csodás gyógyításokban?

– Ez.

Cserha megölelte az anyját. Morogott valami köszönömfélét, de akkor már előtte állt Viloja. Ő is sírt, mint a záporosó. A szeme könnyögre állt, hogy Cserha ne menjen el, ne hagyja őt itt, de amikor megszólalt, csak azt mondta:

– Vezéreljen utadon a Szent Isten. Igyekezz haza! Ha kell, várok rád a világ végéig. Én nem adhatok kincset, pénzt, de még ennivalót sem. Mindössze egy Bibliám van, azt neked adom. – Azzal a köténye zsebéből elővett egy szép vilojaszín bársomba kötött könyvet. – Nekem a plébános tisztelendő adta. Menj el hozzá, kérj áldást a Bibliára!

Cserha a búcsúzás után a falu közepe felé vette az útját. Mindenki azt hitte, megy a templomba, de a pap nem látta Cserhát a templomban, igaz ő sem

a papot, mert megkerülve a templomot, a falu másik végén indult kőborolni. Elhatározta, addig megy, amíg olyan helyre ér, ahol nem ismeri őt sem cigány, sem csendőr. Megindult hát toronyiránt.

Bizony ezt rosszul tette, mert letért az útról. Árkon, bokron vágott keresztül, lassan haladt. De nem bánta, mert nem sietett, csak akkor fogta el a méreg, amikor a Mincsetárok partjára ért. A víz mély és hideg – tapasztalta meg. Mit tehetett? Föl-le sétált az árok partján, hátha talál valami gázlót. Egyszer csak megpillantott egy nagy, kidőlt fát. Lassan, de belecsúszott a vízbe. Meglovagolta, a kezével segítette a haladását is, az irányítást is. A szemközti part felé igyekezett. Minden baj nélkül átért. Leugrott a fáról a partra, mert a nagy fát kihúzni nem tudta volna.

Gyalog folytatta az útját. Nem nézte, merre, ezért egy bokros területre érkezett. Itt jobban körülnézett. A zanóc legmélyén megpillantott egy kis házat. Áttört a sűrű bokrok ágai között, s megérkezett a házhoz. Bekopogott, benyitott, beköszönt.

Egy öregasszony fogadta Cserhát. A legény rögtön észrevette, hogy jókor érkezett, mert az asszony régen elzavarta a macskát a sparhelről. Már rotyogott a pörkölt.

– Gyere! Gyorsan kifőzöm a nokedlit, és már ehetünk is. Hogy hívnak?

Mesélő: Cséplő János, 71 éves
A gyűjtés helye, ideje:
Németfalu – Zala megye, 1968

Szómagyarázat:

pulutyka = hús nélküli káposztaleves
Berbej = a cigányok nem apának, anyának szólítják szüleiket, hanem a keresztnévükön
csajbiros = cseléd
bársom = bársony
Mincsetárok = egyik tóból a másikba vezeti a vizet
gázló = sekély vízü folyó, patak, ahol át lehet kelni
zanóc = kis erdő, sűrű, bokros aljnővényzettel.

– folytatjuk –

Fakereskedő Kis Kálmán király

Sáfár Sándor és Wuscher Anna gyűjtése - 4. rész

Leült a kapu mellé. Egyszer csak kijött Amálika. Megpillantja Kálmánt. Térdig érő bajuszától, földig érő szakálától, furcsa állatbőr ruhájától úgy megijedt, hogy beszaladt a királynéhoz.

– Jaj, kedves testvérem! Felséges királyasszony, van itt a kapu mellett egy szegény öregember. Nem szól semmit, csak ül és néz maga elé. Nagyon szegény lehet, mert rendes ruhája sincs.

– Vigyél neki egy kis enni-inni-valót!

Amálika szaladt is a kapuhoz egy nagy tányér étellel és két pohár borral. Az öreg szépen megköszönte az ajándékot. Az enni-valót megette, a bort megitta. Ez azonban nem tett jót neki. Úgy elszokott tőle, hogy menten elszédült, és ott a kapu előtt végigdőlve mély álomba merült. Amálika később visszajött a tányérért, pohárért, s mit lát? Ahogy az öreg eldőlt, mellén a nyúlőrüha elrepedt úgy, hogy kilátszott, kivilágított ismertetőjele, a királyi arany holdvilág. Amálika elsápadt. Rögtön felismerte az öregben Fakereskedő Kis Kálmánt. Felrohant a királyasszonyhoz.

– Felséges királyné! Kedves nővérem! Tudod-e, hogy ki az a koldus, akinek ételt, italt vittem ki?

– Ugyan már honnan tudnám? – felelte Ilonka.

– Az bizony nem más, mint Fakereskedő Kis Kálmán, a te férjed, az én édes jó testvérem, csak először nem ismertem meg, mert térdig érő bajsza, földig érő szakála van. Nyúlőrü a ruhája.

– Ugyan, ne bolondozz! Hisz te tudod legjobban, hogy Fakereskedő Kis Kálmánnak soha nem volt nagy bajsza és szakála. Oszt' miért kellene neki nyúlőrüruhában járnia?

– Gyere csak ki, kedves nővérem! Győződj meg róla, hogy igazat beszéllek. Még bizonyára ott alszik a kapuban. Nézd meg, hogy ott van a mellén a királyi arany holdvilág!

Kirohan Ilonka. Látja az ismertetőjelet, férje mellén az arany holdvilágot.

Sírva fakadt örömeiben. Csókolgatja, ölelgeti, ébresztgeti.

– Ébredj, ébredj, szívem szép szerelme! Hát te volnál az?

Felesége kedves szavára felébredt Kálmán. Ráismert Ilonkára, bár mi tagadás, a hét évig tartó szomorúság alaposan megviselte.

– Igen, én vagyok, kedves Ilonkám. Vesd le gyászruhádat, mert megjöttem teljes életnagyságban.

Ilonka belekarolt az urába, és szinte nem is vezette, hanem vitte régi szobájába. Azonnal csengetett a fodrásznak, aki megnyírta, megborotválta. Utána Kálmán szépen felöltözött. Ilonka kérdezősködésére aztán elmondta, hogy tulajdonképpen mi is történt vele. Kálmán elpanaszolta, hogy milyen csúnyán bánt vele a gonosz tengerészkapitány, amikor otthagya sorsára bízva a szigeten.

Ilonka csak most értette meg, hogy a tengerész tolokodása nem véletlen volt. Meg akarta kaparintani Fakereskedő Kis Kálmán vagyonát, őt pedig el akarta csábítani feleségének, pedig

tudta, hogy az ura él. Tudatta ezt férjével is. Sőt azt is elmondta, hogy hét évektől hét évekig húzta volna az időt, hogy szabaduljon a csábítótól, halassza az esküvőt.

Ahogy beszélgetnek, kopogást hallanak. Amálika megy ki. Jelenti a királyi párnak, hogy a tengerészkapitány ünneplőbe öltözve, nagy peckesen, és mintha csak Ilonka elbeszélését akarta volna igazolni, kihúzza magát így szól:

– Eljöttem, felséges királyasszonyom, mert pont ebben a pillanatban telt le a hét esztendő. Kérem, hogy végre vesse le gyászruháját, és legyen a feleségem.

– Lesz ám a te feleséged a hóhér kötele – vágta oda Ilonka.

Előlépett Kálmán a függöny mögül. A tengerészkapitánynak a szeme is megállt forgásában. Térdre borult Fakereskedő Kis Kálmán előtt, és irgalomért esedezett, de bizony nem volt irgalom. A király, aki messze földön híres volt jószívéről, most ezt az agyafúrt, mást semmibe vevő, pénzéhes gazembert az egész ország népének megkönnyebbulására halálra ítélte és felakasztatta.

Kálmán és Ilonka ismét szeretetben és megértésben éltek és élnek még talán ma is, ha meg nem haltak.

Hogy Amálika férjhez ment-e később, azt nem tudom, csak azt hallottam egy százestendős öregembertől, hogy látta Ilonkát, aki egy gyönyörűsége szép gyermeket ringatott. A kis gyermek mellén királyi arany holdvilág volt. Hogy kinek a gyermekét ringatta, én nem tudom. Aki kitalálta, ne szóljon senkinek róla. Hadd találgassák mások is.

Szómagyarázat:

Szeme is megállt forgásában = a haja is égne állt.

Mesélő: Nagy Lajos, 70 éves
A gyűjtés ideje, helye:

1967, Szarvas, Krakkó negyed
– vége –

Kashtengo kinari Cino Kalman kraj

Sáfár Sándoreske thaj Wuscher Annake kidipe - 4. kotor

Tele beshlas pasha baro vudar. Avri avilas e Amalika. Dikhlas le Kalmanes. Kade darajlas kathar leski shor, so zhikaj leski chang reslas, thaj kathar leske gada, so anda pedo sas, hoj andre nashlas kaj krajaskinya.

– Jaj, muri pheny! Drago krajaskinya, si kathe angla o vudar jekh chorro manush. Chi del duma khanchi, feri beshel, thaj feri angla peste dikhel. Zurales chorro shja si, ke chi lashe gada najles.

– Inger leske te xal, te pel.

Amalika vi ingerdas leske jekh baro charo xamasko, thaj duj khoro mol. O phuro shukares naisardasle. O xamasko xalas, e mol pillas. De kado chi pelas mishto leske, ke chi siklyilas, kade zejisaillas, hoj angla o vudar ande baro suno pelas. Amalika maj palal palpale avilas pala o charo thaj pala o khoro, thaj so dikhel? Sar sovel o phuro, leske gada shinde sas, thaj avri dicholas lesko pinzharipe, le krajeske sumnakajesko shonetiko. Amalika mucisajlas. Sigo opre pinzhardas anda o phuro le Kalmanes. Opre nashlas kaj krajaskinya.

– Drago krajaskinya! Muri pheny! Zhanes kon si kodo chorro kaske xamasko ingerdem avri?

– Kathar zhanos? – phenel Ilonka.

– Kodo apol o Kashtengi kinari Cino Kalman si, tyo rom, muri drago pheny, feri anglunes chi pinzhardemles opre kathar leski shor, so zhikaj leski chang resel, thaj kathar leske gada, so anda pedo si.

– Na av dilyi! Tu zhanes majfeder hoj Kalmanes naj shor, najles pedonge gada.

– Av feri avri, thaj dih vi tu! Me chachipe phenav! Inke sovel angla o vudar. Dih pe lesko kolyin le krajeske sumnakajesko shonetiko.

Avri nashel Ilonka. Dikhel pe pesko romesko kolyin le krajeske sum-

nakajesko shonetiko. Rovelas ande losh. Chumidelasles, ushtyavlasles.

– Ushtyi, ushtyi, muro shukar piramno! Tu san kodo?

Pe leska romnyake vorbi opre ushtyilas o Kalman, pinzhardas la Ilonka, de vi pe late dichol le ehta bersh briga.

– Ova, me som, muri drago Ilonka! Le tele tye kale gada, kathe som, trajuvav.

Ilonka xutyildas peske romes, haj ingerdasles andre ande leski dulmutani soba. Sigo das duma le manushenge, hoj te keren leske bal, te shinen leski shor. Sukares opre huradineles. Pala kodi pe Ilonkake pushimatura sogodi phendas so pecisajlas lesa. Kalman avri phendas sosko zhungales bunusardas lesa le bare pajesko sheruno, thaj mukhlasles kothe korkori pej phuv.

Ilonka akanak hatyardas, hoj sostar sas kesavo lasa o sheruno, ke kamlas te lel le Kalmanesko barvalipe, la kamlas te lel romnyake, apol zhanglas hoj lako

rom trajol. Avri phendas kado peske romeske. Phendas hoj vi e vrama cirdeles, aba ehta bersh cirdel e vrama po abav.

Sar vorbin, ashunen arikon avel. Amalika phenel, hoj avilas le bare pajesko sheruno. Shukar gadende, putyarnyikes avri cirdasles, thaj kade del duma:

– Avilom muri krajaskinya, ke akanak nachile tele le ehta bersha. Mangavtu le tele tye kale gada, thaj av muri romnyi.

– Avla am tyi romnyi kon tele shinel tyi korr! – phendas e Ilonka.

Angla ustyilas o Kalman pala o firhango. O sheruno mucisajlas, peske jakhenca bari dikhlas. Pe changa pelas, kade mangelas le Kalmanes, hoj te muntul pesko trajo, de chi muntulles khonyik. O kraj, kas vi dural kade pinzhardasles, hoj lashe jilosko kraj, akanak kadale buzhangle manushes mudaravel, opre hulasdasles.

Kalman haj Ilonka pale ande kamipe thaj hatyaripe trajon, thaj trajon vi akanak, te na chi mule.

Hoj Amalika romeste gelas maj palal, kodo chi zhanav, de kodo ashundom kathar jekhe shel bershenge manushestar, hoj la Ilonka dikhlas, kon jekh zurales shukar cine shavores xutyirlas ande pesko vast. Pe shavoresko kolyin le krajeske sumnakajesko shonetiko sas. Hoj kaske shavores xutyirlas, me kodo chi zhanav. Kon avri rakhlas, te na del duma khonyikaske. Mukh rakhen avri vi kavera.

Paramicha phendas:
Nagy Lajos, 70 bershengo
O kidipeski vrama, than:

1967, Szarvas

Paramicha boldas:
Nagy Ludmilla

– agor –

RENDÉSZETI PÁLYÁRA IRÁNYÍTÓ TÁBOR ROMA SZÁRMAZÁSÚ TANULÓK RÉSZÉRE

Az Önkormányzati Minisztérium Civilkapcsolati és Esélyegyenlőségi Osztálya – az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Oktatási Főigazgatóságával, valamint az Európai Roma Rendvédelmi Bajtársi Közhasznú Egyesülettel együttműködve – **pályára irányító tábort** szervez azoknak a cigány származású fiataloknak, akik a rendvédelmi vagy rendészeti (tűzoltóság, katasztrófaelhárítás, rendőrség, büntetés-végrehajtás) szerveknél szeretnének elhelyezkedni.

A tábor időtartama: 2009. július 6–10.

Helyszíne: Nagykovácsi, Ady-ligeti Rendészeti Szakközépiskola

A résztvevők áttekintést kapnak a rendvédelmi szervek munkájáról, a felvételi követelményekről. A tábor a résztvevők számára térítésmentes.

A jelentkezés elfogadásáról értesítést küldünk, mellékelve a részletes programot.

Olyan fiatalok jelentkezését várjuk, akik:

- gimnázium vagy szakközépiskola nappali tagozatán 2009 szeptemberében kezdik meg a 11. vagy a 12. tanulmányi évfolyamot, vagy
- érettségivel rendelkeznek, de még nem töltötték be a 20. életévüket.

Beküldendő:

- önéletrajz,
- a 11. évfolyam év végi lezárt bizonyítvány hiteles másolata (az idén érettségiző esetén), vagy
- az érettségi bizonyítvány másolata, ha már érettségizett,
- támogató nyilatkozat a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy cigány civil szervezettől, ennek hiányában a település jegyzőjétől.

Jelentkezési határidő: 2009. június 15.

Cím:

ÖM Civilkapcsolati és Esélyegyenlőségi Osztály
1903 Budapest, Pf. 314

További információ kérhető:

Rostás Krisztina romaügyi referenstől
Tel.: 06-1/441-11-57

ÖNKÉNTES TEVÉKENYSÉG KÜLFÖLDÖN ROMA FIATALOK RÉSZÉRE

A *Roma Gadge Párbeszéd az Önkéntes Szolgálat Átal* (RGDTS) nemzetközi önkéntes szervezet keretében roma fiatalok számára nyílik lehetőség önkéntes tevékenységben részt venni Európa több országában. Az önkéntességen keresztül a fiatalok idegen nyelveket (olasz, német, francia, angol stb.) sajátíthatnak el, hasznos tapasztalatokat gyűjthetnek más népek kulturális sajátosságaiból, megismerkedhetnek társadalmi kihívásokkal, szolidaritást vállalhatnak nemzeti kisebbségekkel.

Az önkéntes tevékenységek a legkülönbözőbbek:

- gyermekek és fiatalok tanítása, számukra szabadidős programok szervezése,
- sérült gyerekek, fiatalok és időskorúak gondozása, ápolása, számukra programszervezés,
- hajléktalanokkal, menekültekkel, betegekkel, kisebbségben élőkkel való foglalkozás,
- régészet és műemlékmegőrzés,
- környezetvédelmi programok és tevékenységek,
- oktatási, képzési programokban való részvétel,
- antidiszkriminációs programokban való tevékenység.

Kiket várunk az önkéntes programba?

- Azoknak a 18–30 év közötti fiataloknak a jelentkezését várjuk, akik Nyugat- és Közép-Kelet-Európában szeretnének önkéntes tevékenységben részt venni,
- akik nem riadnak vissza a kihívásoktól, nyelveket akarnak tanulni és megismerni más kultúrákat, embereket,
- de legfőképpen azokra számítunk, akik segíteni akarnak másokon, akik jobbá és szebbé akarják tenni világunkat.

Mely országokban lehet az önkéntes tevékenységben részt venni?

Olaszország, Ukrajna, Románia, Franciaország, Nagy-Britannia, Németország, Dánia.

Mikor indul a program, mikor lehet jelentkezni az önkéntességre?

A program folyamatosan, egész évben működik. Az önkéntes tevékenységek időszaka országonként változó, erről személyesen vagy telefonon adunk felvilágosítást.

Mit biztosít a program az önkénteseknek?

A program keretében az önkéntesek részére a szolgálati időszak alatt az oda-vissza utazást, az étkezést, a szállást, a biztosítást és a zsebpénzt az RGDTS fizeti.

Elérhetőségeink:

Lakatos György RGDTS koordinátor

Telefon: 06-1/460-0707

Mobiltelefon: 06-30/611-12-06

E-mail: romanoglaszo@freemail.hu

További információk: www.rgds.net

Támogatóink:

- EU Youth in Action, Brüsszel
- Amerikai Evangélikus Egyház, Chicago
- Holland Protestáns Egyház, Utrecht
- Stiftung EVZ, Berlin
- Református Szeretetszolgálat, Budapest

KISEBBSÉGI INTÉZMÉNYEK ÁTVÉTELÉNEK ÉS FENNTARTÁSÁNAK TÁMOGATÁSÁRA

**A Miniszterelnöki Hivatal Kisebbség-
és Nemzetpolitikáért Felelős Szakállamtitkársága kezelésében lévő
„Kisebbségi intézmények átvételének és fenntartásának támogatása”
előirányzat felhasználásának célja, hogy folytatódjon
a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek
kulturális autonómiájához kapcsolódó intézményi rendszer megerősödése
és kiszélesítése.**

**Ennek érdekében az előirányzathoz a hazai nemzeti és etnikai kisebbségek önkormányzatai által benyújtott
egyedi kérelmek alapján támogatás nyújtható:**

- a) a nemzeti és etnikai kisebbségek önkormányzatai által önállóan vagy más szervezetekkel közösen alapított saját vagy részbeni fenntartásba átvett kisebbségi kulturális, oktató-nevelő és tudományos intézmények működéséhez, valamint fejlesztéséhez;
- b) ilyen intézmények alapításának elősegítéséhez, valamint
- c) országos és/vagy térségi, illetve körzeti tevékenységű kisebbségi intézmények más intézményfenntartótól való átvételéhez.

Ki vehet részt:

hazai nemzeti és etnikai kisebbségek önkormányzatai

Határidő:

folyamatos, 2009. november 1-jéig

A pályázat leírása

Az egyedi kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) a kérelmet benyújtó nevét, székhelyét (postai címét), telefon- és telefaxszámát, valamint e-mail címét, adószámát (adóazonosító jelét) és a bejegyzés tényét igazoló nyilvántartási számát, továbbá a kérelmet benyújtó képviselőjére jogosult személy nevét és lakcímét;
- b) az igényelhető támogatásból megvalósítani tervezett tevékenységek, feladatok részletes ismertetését;
- c) a megvalósításhoz igényelt támogatás összegét, külön feltüntetve az általános forgalmi adó (ÁFA) összegét, a részletes költségvetési tervet és a saját forrás mértékét;
- d) a megvalósítás és finanszírozás időbeni ütemezését.

Az egyedi kérelemhez csatolni kell:

- a) a kérelmet benyújtó bankszámláit vezető hitelintézet 30 napnál nem régebbi igazolását – a pontos számlaszámok megjelölésével – a kérelmet benyújtó bankszámláinak vezetéséről;
- b) közjegyző vagy az adott ország jogrendszere szerinti más hatóság által, illetve az igazolás kiadására jogosult szervezet részéről kiállított, hitelesített aláírási címpéldányt;
- c) a kérelmet benyújtó létesítő okiratáról/alapszabályáról készített egyszerű másolatot;
- d) a kérelmet benyújtó nyilatkozatát, vagy 30 napnál nem régebbi igazolást az adóhatóságtól arról, hogy köztartozással nem rendelkezik, továbbá nyilatkozatát arról, hogy a munkaügyi kapcsolatai rendezettek;
- e) a kérelmet benyújtó cégszerűen aláírt nyilatkozatát:
 - a kérelmében foglalt adatok, információk, dokumentációk teljes körűségéről, valódiságáról és hitelességéről,
 - arról, hogy az általános forgalmi adó (ÁFA) levonására jogosult-e,
 - hozzájárulását arra vonatkozóan, hogy a köztartozások figyelemmel kísérése céljából az adószámát (adóazonosító jelét), társadalombiztosítási azonosító jelét, társadalombiztosítási folyószámlaszámát a Magyar Államkincstár, illetve a támogatási szerződést kötő támogató szerv felhasználhatja a lejárt köztartozások teljesítése és az adósság bekövetkezése tényének és összegének megismeréséhez,
 - arról, hogy a kérelem elbírálásáig, illetve a támogatási szerződés lejártáig bejelenti, ha ellene végelszámolási vagy felszámolási eljárás indult, illetve lejárt esedékességű, meg nem fizetett köztartozása keletkezett,
 - annak tudomásulvételéről, hogy a támogatás kedvezményezettjének megnevezése, a támogatás tárgya, a támogatás összege nyilvánosságra hozható,
 - arról, hogy a magyar államháztartás alrendszeréből folyósított támogatásból eredő lejárt és ki nem egyenlített tartozása nincs és munkaügyi kapcsolatai rendezettek,
 - arról, hogy a megvalósítani tervezett tevékenység, feladat vonatkozásában más szerv által közzétett pályázaton részt vett-e, illetve milyen más állami és egyéb támogatást vesz igénybe,
 - arról, hogy a kérelem szabályszerűségének és a támogatás rendeltetésszerű felhasználásának jogszabályban és a támogatási szerződésben meghatározott szervek által történő ellenőrzéséhez hozzájárul,
 - a saját forrás rendelkezésre állásáról és annak módjáról.

A kérelmek elbírálásához a döntéshozó további dokumentumokat is bekérhet.

A kérelmek 2009. november 1-jéig, illetve a keret kimerüléséig nyújthatók be.

Bővebb információt a 06-1/441-2211-es telefonszámon kaphatnak az érdeklődők.

FELHÍVÁS

**Tatárszentgyörgyön, a 2009. február 23-án történt tragédia során egy ötéves kisfiú és édesapja veszítette életét.
Az eset során a család lakóháza és minden vagyona megsemmisült.**

Kérjük, amennyiben lehetősége van rá, támogassa adományával az árván maradt családot.

Adományát az alábbi számlaszámra utalhatja:

**Jakab Renáta, Tatárszentgyörgy
Örkényi Takarékszövetkezet Tatárszentgyörgyi Kirendeltsége
Számlaszám: 65500020-30038133-61000008**

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasóköreink folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.lungodrom.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk **Olvassunk magunkról!** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot

..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

.....

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

*A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:*

5000 Szolnok, Aranka u. 3.

Telefon:

(06) 56/420-110

*Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.*

Tisztelt Olvasónk!

Ismét eljött az adóbevallások ideje. Idén is mindenkinek lehetősége nyílik adója 1%-ának felajánlására.

Kérjük, támogassa a Lungo Drom Romalapot kiadó „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítványt adója 1%-ának felajánlásával.

Az adóbevallás mellékleteként szereplő rendelkező nyilatkozatán a következőket adja meg:

**„Oktatási és Továbbképzési Központ”
Alapítvány**

adószám: 18820030-1-16

Az 1% felajánlása Önnek nem kerül semmibe, de a mi munkánkban nagyon sokat segíthet!

Segítő támogatását köszönjük!

Antidiszkriminációs Ügyfélszolgálati Hálózat

A hálózatban részt vevő ügyvédek

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Dr. Kiss Éva
3527 Miskolc,
Széchenyi út 35.
Tel: 06 (46) 354-811

Dr. Főnyedi Béla
3980 Sátoraljaújhely,
Kossuth tér 5.
Tel: 06 (47) 322-955

Bács-Kiskun megye

Dr. Szente Zsolt
6400 Kiskunhalas, Tó u. 36.
Tel: 06 (77) 428-064, 423-612
Fax: 06 (77) 428-064

Baranya megye

Dr. Olt György
7700 Mohács, Kossuth u. 51.
Tel: 06 (69) 510-315

Békés megye

Dr. Lipták András
5540 Szarvas.
Arató Pál u. 1/1.
Tel: 06 (66) 216-004

Csongrád megye

Dr. Simonné
Dr. Báron Zsuzsanna
6930 Makó,
Kálvária u. 94.
Tel: 06 (62) 219-015

Fejér megye

Dr. Dobai Lajos
8000 Székesfehérvár,
Börgyár út 2.
Tel: 06 (22) 313-463

Győr-Moson-Sopron megye

Dr. Karcagi-Mészáros Zsolt
9023 Győr, Hunyadi u. 13.
Tel./Fax: 06 (96) 442-968

Heves megye

Dr. Keindlné
Dr. Patyi Zsuzsanna
3360 Heves, Arany J. út 15.
Tel: 06 (36) 545-155

Hajdú-Bihar megye

Dr. Czakó Marianna
4031 Debrecen,
Kishegyesi út 38. fsz.
Tel: 06 (52) 541-657, 541-658
Mobil: 06-20/384-3853

Komárom-Esztergom megye

Dr. Kiss Juhász István
2800 Tatabánya,
Ságvári E. u. 15.
Tel: 06 (34) 323-185

Pest megye

Dr. Lázók Tibor
Dr. Várhelyi W. Péter
Budapest VII. ker.
Dohány u. 76. (OCÖ)
Tel.: 06-1-322-8903/115 mellék

Dr. Molnár Iván
2740 Abony,
Kossuth tér 1.
Tel: 06 (53) 360-135,
360-136/106 mellék
Fax: 06 (53) 360-064

Somogy megye

Dr. Kócsó József
7400 Kaposvár,
Szent Imre u. 14. 1/8.
Tel: 06 (82) 413-906

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Dr. Lőkös Eleonóra
4400 Nyíregyháza,
Hősök tere 9.
Tel: 06 (42) 407-468

Dr. Ferenczy Róbert
4600 Kisvárd,
Szent László út 57.
Tel: 06 (45) 421-523

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Dr. Fancsalí Ágnes
5000 Szolnok, Szapáry út 19.
Tel: 06 (56) 420-110

Tolna megye

Dr. Sümegi Helga
7090 Tamási, Rácvölgy 7.
Tel: 06 (74) 474-977
Fax: 06 (74) 570-110

Nógrád megye

Dr. Farkas Imre
2660 Balassagyarmat,
Rákóczi fejedelem u. 18.
Tel: 06 (35) 505-995
Fax: 06 (35) 300-782

Veszprém megye

Dr. Harcos Gábor
8200 Veszprém,
Szabadság tér 15.
Tel: 06 (88) 329-489

Zala megye

Dr. Németh Györgyi
8800 Nagykanizsa
Teleki u. 14.
Tel: 06 (93) 312-749

Vas megye

Dr. Kabay Gábor
9700 Szombathely,
Óperint u. 1.

